

Rito-Roikan Erä ry

1963-2013

Sisällysluettelo

LUKIJALLE	1
1. JÄRJESTÄYTYNEEN METSÄSTYKSEN SYNTY VEHMERSALMELLA	3
2. TARINOITA VANHAN SEURAN AJOILTA	9
3. RITO-ROIKAN ERÄ 50 VUOTTA	11
PÖYTÄKIRJOISTA POIMITTUA	11
KUVIEN KERTOMAA	22
4. TANEN MUISTELUKSIA	41
5. PIENIÄ TARINOITA	44
HUOJUVA TORNII	44
ENSIMMÄINEN JÄNIS JA HIRVI, LÄHES SAMA PASSI	45
KIIKAROINTIA	47
KUN ILTA EHTII	48
HERMOT KUNNOSSA	48
”ONKO KAAPUNTILAISILLA VIINOO?”	49
SANTTU	50
KANGASJÄRVEN PASSI	52
KURJUUDEN KUNINGAS	52
LUONTO HELLII	53
PEIJASLIHAT HUUTOKAUPALLA	55
AMMU ESKO	56
NUOTIOTULILLA KUULTUA	57
ENSIMMÄINEN PUU	59
6. RITOROIKKALAISET	60
7. HIRVIKOIRAT	66
8. TILASTOTIEDETTÄ	72
9. TÄRKEÄT MAASTOKOhteet	75
10. MITÄ VUONNA 2063?	76

LUKIJALLE

Ensimmäiset mielikuvani Ritoroikasta syntyivät 1960-luvulla, kun kotimme seinälle ilmestyivät ensin hirven sarvet ja myöhemmin talja. Lintumetsällä kulkiessani 1970-luvulla en hirvimiehiin törmännyt, koska metsästysajat eivät tuolloin olleet päällekkäin. Seuraavalla vuosikymmenellä meillä innostuttiin jänisten jahtaamisesta ja hankittiin taloon ensimmäinen beaglemme. Siitä lähtien olenkin usein ollut Mökönmäissä hirvimiesten seassa yrittäen väistellä heidän tieltään parhaan kykyni mukaan. Varmaan useita kertoja on tullut ajatuksi hirvet väärään suuntaan. Viimeiset vuodet olen sitten ollut jo "renkimiehenä" mukana seuran toiminnassa.

lhmettelin pitkään, että mikä sanahirviö "ritoroikka" oikein on. Aikanaan tämäkin asia minulle selvisi. Kyseessä on vuonna 1963 silloisen Vehmersalmen ja osittain Kuopion maalaiskunnan alueelle perustettu metsästysseura, jonka metsästysmaat ovat Ritoniemen ja Roikansaaren kylien alueella. Lännessä alue rajoittuu Kallaveteen, pohjoisessa vanhaan Riistaveden kunnan rajaan ja idässä Eukonselkään ja Varisveteen. Nykyisin seuralla on metsästysmaita noin 5000 hehtaaria.

Järjestöhistoriikin kirjoittamisen ongelmana on yleensä puuttuva lähdeaineisto. Näin on asia myös Rito-Roikan kohdalla. Puheenjohtajien ja sihteerien vaihtuessa häviää usein asiakirjoja. Kokouspöytäkirjoja Rito-Roikassa on säilynyt 1960-luvulta alkaen, mutta niiden sisältö on välillä hyvin niukkaa. Saatetaan mainita, että jatketaan entiseen malliin, mutta missään ei kerrota mitä se entinen malli on. Vanhat toimintakertomukset ovat kaikki kadonneet. Tässä teoksessa turvaudutaankin paljolti "vanhojen partojen" muistitietoon. Erityiset kiitokset seuran alkuaikojen muistelusta esitän Tuomo Poutiaiselle ja isälleni Taunolle.

Metsästysseuratoiminta on talkootyötä. Samoin on ollut tämän kirjan julkaiseminen. Allekirjoittaneen lisäksi kirjoitustyöhön ovat osallistuneet Ahti Happonen, Arto Kosunen, Esko Pekkarinen ja Tapani Lyytinen. Kuva-aineistoa on saatu sekä seuran entisten että nykyisten jäsenten albumeista.

Suuret kiitokset kaikille mukana olleille.

"Metsämies ei valehtele, ei ainakaan niin paljon kuin kalamies", joten saattoihan ne asiat olla näinkin.

Ritoroikkalaisten elämää lähes 50 vuotta sivusta seuranneena

1. JÄRJESTÄYTYNEEN METSÄSTYKSEN SYNTY VEHMERSALMELLA

Yhtä kauan kuin ihminen on liikkunut Vehmersalmella, täällä on myös metsästetty. Riistan perässä esi-isämme soutivat Suvasveden, Roikanveden ja Kallaveden selillä ja salmissa. Alueen tarjoamista mainioista kalastus- ja metsästysmahdollisuuksista kertovat monet paikannimet, kuten Riistakoski tai Lahnasalo. Vaikka pääelinkeinoksi jo vuosisatoja sitten muodostui maatalous, tarjosivat metsästys ja kalastus lisätuloja ja monipuolistivat ruokavaliota vielä pitkälle 1900-luvulle. Metsästys tuolloin koettiin työnä, eikä minään vapaa-ajan harrastuksena.

Valtiovalta on säätänyt metsästystä koskevia lakeja jo keskiajalta lähtien. Tärkeimpänä periaatteena on aina ollut metsästysoikeuden sitominen maanomistukseen. 1800-luvun lopulta lähtien savolaisetkin isäntämiehet alkoivat kieltää metsästyksen maillaan sanomalehti-ilmoituksilla. Kuitenkin yleisenä tapana oli kulkea riistan perässä ainakin oman kylän alueella ja ehkä vähän naapurinkin puolella. Metsästys koettiin jonkinlaisena jokamiehen oikeutena.

Järjestäytynyt metsästystoiminta Suomessa alkoi kehittyä 1800-luvun lopulla, jolloin herrasväki alkoi puhua urheilumetsästyksestä ja perustaa omia metsästysseurojaan. Kuopion suunnalla ensimmäinen metsästysseura, Haminalahden metsästysseura, perustettiin vuonna 1909. Se oli selkeästi "kaapunnin herrojen" seura. Vuonna 1934 tuli voimaan metsästyslaki, jossa määrättiin pakollinen maksullinen metsästyskortti jokaiselle metsästäjälle. Samassa laissa säädettiin perustettavaksi myös paikallisia riistanhoitoyhdistyksiä.

Varsinainen murroskausi suomalaisessa metsästyksessä oli 1950-luku. Useat komiteat istuivat miettimässä tuolloin uutta metsästyslakia. Samoin hirvikanta, joka oli edellisillä vuosikymmenillä lähes nollassa, alkoi osoittaa elpymisen merkkejä. Myös yhteiskunnassa alkoi suuri muutos, sota-ajan mukanaan tuomat vaikeudet alkoivat olla voitettuja ja muuttoliike kaupunkeihin kiihtyi. Kaupunkilainenkin halusi säilyttää vanhan harrastuksensa ja ehkä siteensä entiselle kotipaikalleen.

Kuva 1. Riistakoskelaisia metsästäjiä 1900-luvun alussa. Kuvasta tunnistettu Ernest Parviainen, jonka pojat Erkki ja Samuli olivat perustamassa Rito-Roikan Erää sekä toimivat molemmat aikoinaan sen puheenjohtajina (kuva Eeva Parviaisen kokoelma).

Kuva 2. Onnistuneen jänisjahdin tulos vanhoina hyvinä aikoina.

Metsästäjänliiton Pohjois-Savon piiri perustettiin vuonna 1953 ja sen johdossa olivat riistapäälliköt. Järjestö alkoi puhua voimakkaasti riistanhoidon ja metsästysseurojen perustamisen puolesta.

Myös Vehmersalmen suunnalla asiasta innostuttiin ja vuonna 1955 perustettiin Vehmersalmen metsästys- ja ampumaseura. Pian tähän "vanhaan emoseuraan" liittyttiin myös Roikansaaran ja Ritoniemen kylistä. Ainakin Parviaisen veljekset Samuli ja Erkki Riistakoskelta, Syvänpuron isäntä Väinö Lyytinen ja naapurinsa Reino Räsänen sekä Valkeisen Tuomo Poutiainen olivat mukana. Maa-alueiltaan kyseessä oli todellinen suurseura, se kattoi lähes koko silloisen Vehmersalmen kunnan ja alueita oli vuokralla myös Tuusniemen ja Leppävirran puolelta.

Kun hirviä jahdattiin ajometsästyksenä, saattoivat ajot olla hyvinkin pitkiä. Tarinoiden mukaan parhaat ajomiehet kerkesivät yhden ajon aikana käymään kahvilla useissa mökeissä, eikä passimiehilläkään ollut kiirettä passiin, jos satuttiin olemaan jonkin talon nurkilla.

Kuva 3. Kaato 1950-luvulla. Kuvassa vasemmalta Samuli Parviainen, Veikko Koistinen, Janne Tirkkonen, Reino Räsänen ja poliisi- Aaro (Miettinen).

Ensimmäisiä hirvihavaintoja Rito-Roikan alueelta on heti 1950-luvun alusta, Taipaleen kannakselta. Tältä hirvien luontaiselta kulkureitiltä löydettiin tuolloin hirven sorkan jäljet. Peltiseppä Keinänen kaupungista oli alueella tuolloin metsällä ja tunnisti jäljet. Hän oli sota-aikana ampunut useita hirviä muun ammuskelun ohessa, joten havaintoa voitaneen pitää varmana.

Valkeisen Tuomo muistaa nähneensä ensimmäiset hirvensä, vieläpä kolme kappaletta, vuonna 1957 Pirunpesän seutuvilla. Muu metsästys muuttui tuolloin hirvijahdiksi. Saalis jäi kuitenkin tuolloin vielä saamatta, koska passimiehet istuivat tulilla hirvien käydessä heidän edessään kääntymässä. Samalta vuodelta on kuitenkin alueen ensimmäinen hirven kaatokin, joka tapahtui Taipaleessa. Pirisen Eelis onnistui saamaan hirven nurin ja laittoi aseensa nojalleen puuta vasten ja aikoi lähteä tutkimaan saalista. Tuolloin hirvi hyppäsi kuitenkin pystyyn ja Eelikselle tuli kiire takaisin pyssylleen. Saalis nyljettiin Valkeisen saunassa.

"Vanha seura" oli kuitenkin liian suuri. Kun omalta kylältäkin oli mahdollista saada hirvi saaliiksi, suurseura alkoi pirstoutua. Mustinlahtelaiset perustivat oman seuransa 1959 ja sen jälkeen muut kylät eripuolilla pitäjää seurasivat perässä. Vuonna 1962 Pohjois-Savon riistanhoitopiiri jopa yllytti vehmersalmelaisia Soisalon puolella perustamaan uusia metsästysseuroja järjestämällä asian tiimoilta kokouksen Räsälän Liittolaan.

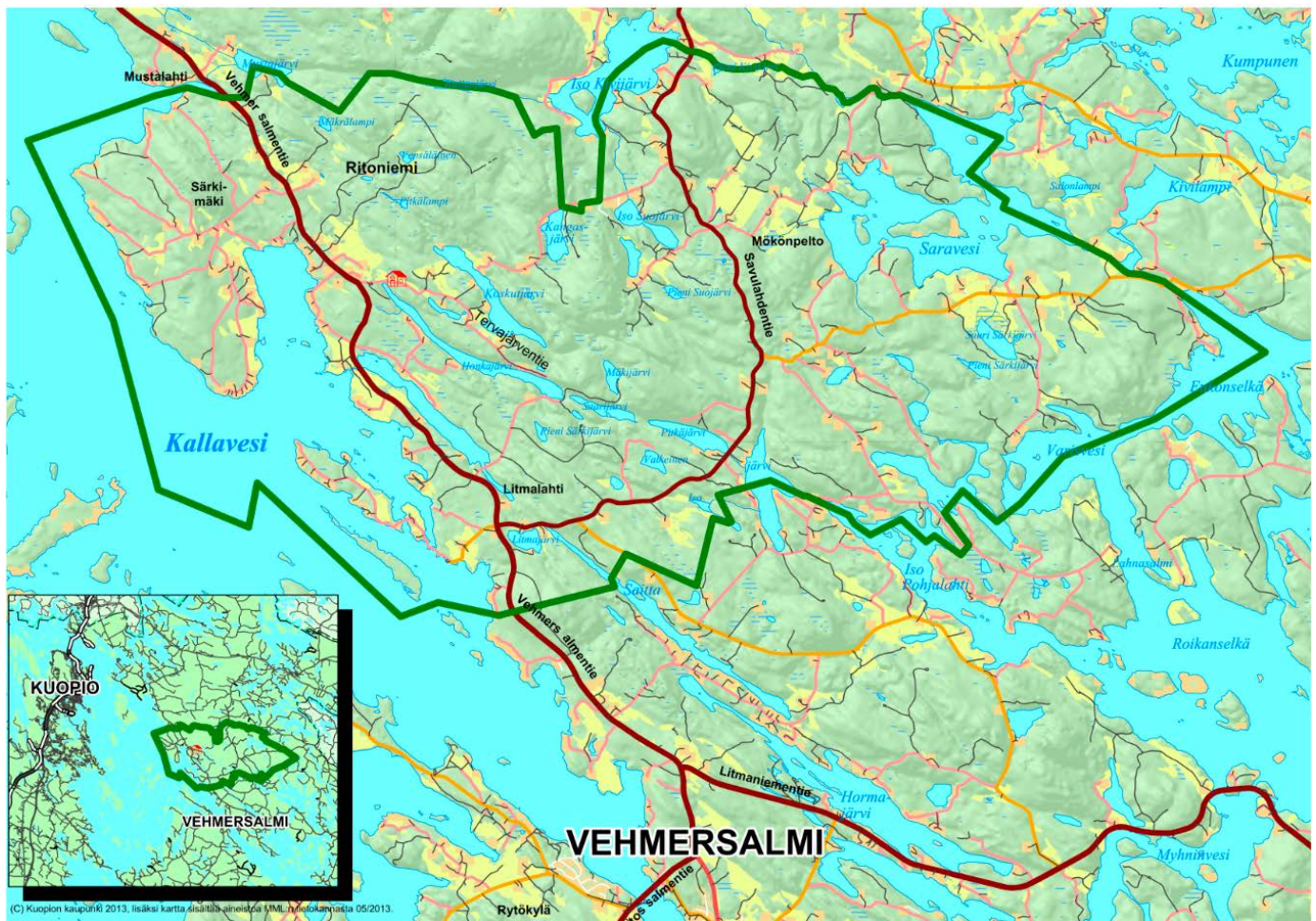
Rito-Roikan Erän syntymäpäivänä voidaan pitää 17.12.1963, tuolloin Erkki Parviainen, Väinö Lyytinen ja Kalevi Kosunen allekirjoittivat tämän nimisen metsästysyhdistyksen perustamisasiakirjan. Muina perustajajäseninä seurassa olivat Lauri Huuskonen, Emil Antikainen ja Reino Räsänen. Erkki Parviaisesta tehtiin seuralle ensimmäinen puheenjohtaja. Seuraavana vuonna yhdistys otettiin sitten virallisesti yhdistysrekisteriin.

Me allekirjoittaneet olemme tänään perustaneet Rito -
Roikan Erä

 nimisen metsästysyhdistyksen sekä hyväksyneet sille ohaiset säännöt.
Kehmorsalmi 17 pnä joulukuuta 1965

Erkki Tammala Päivi Hyttiäinen
Kalle Korhonen

Kuva 4 Rito Roikan Erän perustamisasiakirja yhdistysrekisteriä varten.

Kuva 5 Rito-Roikan Erän metsästysmaiden sijoittuminen nykyisessä Kuopion kaupungissa. Nykyinen alue käsittää n. 5000 ha, Ritoharjun toimintakeskus on kuvassa Tervajärven tien varressa.

2. TARINOITA VANHAN SEURAN AJOILTA

Ennen vanhaan kun kaikki oli paremmin, oli myös persoonija joita muistella. Vehmersalmella monissa jutuissa on mukana "polliisi-Aaro". Hän oli innokkaasti mukana myös metsästysseuran toiminnassa, mutta turhan saaliinhimoinen tai innokas pyssymies Aaro ei ollut. Jos hirvi lähestyi Aaron passia ja mukana oli joku muu henkilö, saattoi Aaro antaa aseensa tälle ja pyysi tätä ampumaan hirven hänen puolestaan. Yksi Aaron lempipasseista oli Valkeisen kannas. Yleensä Aaro kuitenkin jäi Valkeisen taloon kahvittelemaan ja laittoi talon nuoren miehen, Tuomon passiin kannakselle. Ohjeeksi Tuomolle annettiin, että jos kaadat hirven tule äkkiä hakemaan hänetkin paikalle. Ei tässä kaikki ollut ihan lain kirjaimen mukaan, mutta olihan poliisi kuitenkin paikalla.

Hirvetkin olivat ennen sitkeähenkisempiä kuin nykyisin. Sitkein hirvi on varmaan ollut se, joka vaati 11 laukausta ennen kuin suostui kuolemaan ja senkin se teki vasta toisena päivänä. Ensimmäisen kerran jahtimiehet pääsivät tulittamaan hirveä Valkeisen seutuvilla, mutta hirvi vain jatkoi matkaansa. Lisää luoteja eläintä kohti lensi vielä Virtalassa ja Vuorisalossakin. Sitten pimeys yllätti ja jahti piti keskeyttää yön ajaksi. Tässä vaiheessa osa metsästäjistä joutui palaamaan arkisiin askareihinsa. Jäljelle jääneet jatkoivat jahtia seuraavana aamuna ja onnistuivatkin lopettamaan eläimen. Taiston tauottua todettiin, että hirveä kohti oli ammuttu 11 kertaa. Tarina ei kerro montako näistä laukauksista oli osunut, mutta kun lihoja vihulaissäkeissä jaettiin osallistujille, niin moni totesi, ettei milloinkaan ollut nähnyt näin likaisia lihoja.

Likainen hirvi ja metsästäjiä saatiin aikaiseksi eräällä Tiirinjoen kaadollakin. Kun metsästäjä saa hirven aseensa tähtäimeen, hän harvoin miettii asioita sen pitempään. Näin kävi erään kerran Tiirinjoella. Hirvi saatiin nurin ja sitten alettiin miettiä, miten lihat saadaan ihmisten ilmoille. Lopulta Tuomo lähti hakemaan traktoria Syvältäpuroilta. Siihen aikaan traktorin vieminen Tiirinjoelle ei tapahtunut aivan käden käänteessä, vaan aikaa kului.

Tuomon piti matkallaan purkaa parikin pisteaitaa. Kun traktori viimein pääsi kaatopaikalle, oli hirvi nyljetty, mutta osa kaatajistakin oli jo "kaatunut".

Ei auttanut muu kuin lastata hirven ruho ja väsyneet metsämiehet vierekkäin traktorin kyytiin. Lopulta kun päästiin ihmisten ilmoille, olivat sekä saalis että saalistajat yltäpäältä paksun kuran peitossa.

Kuva 6. Kaato Tiirinjoella. Vasemmalta Reino Räsänen, Tuomo Poutiainen, poliisi-Aaro(Miettinen), Toivo Parviainen, Janne Tirkkonen, Erkki Parviainen, Väinö Lyytinen (kaataja), Samuli Parviainen ja Ville Miettinen.

Kuva 7. Hirven nylky maastossa, nylkijät vasemmalta Väinö Lyytinen, Reino Räsänen, Janne Tirkkonen, Ahti Reinikainen, Toivo Parviainen ja Erkki Parviainen.

3. RITO-ROIKAN ERÄ 50 VUOTTA

PÖYTÄKIRJOISTA POIMITTUA

Metsästysseurassa tehdään monenlaisia asioita. Seuraavaan on poimittu joitakin huomioita Rito-Roikan 50-vuotiselta taipaleelta. Toivottavasti ne kertovat lukijalle jotain siitä, mitä metsästysseuratoiminta on. Tarkkaavainen lukija saattaa myös huomata mitä muutoksia metsästyksessä puolen vuosisadan aikana on tapahtunut.

1963	Päätettiin perustaa Rito-Roikan Erä ry niminen metsästysseura
1965	Maksetaan seuran alueelta ammutusta ketusta 10 markan tapporaha. Harkittiin savikiekkolingon hankkimista seuralle, mutta todettiin ongelmaksi rahoituksen järjestäminen
1967	Anottiin ketunpyyntikurssia seuralle, koska kettukannat olivat vahvistuneet. Jäsenmaksu nostettiin kolmesta markasta neljään ja liittymismaksuksi tuli 10 markkaa. Annettiin johtokunnan tehtäväksi metsästysmajaksi sopivan rakennuksen ja paikan katsominen
1968	Vehmersalmen Metsästysseura ehdotti metsästysmaiden vaihtoa. Asiasta luovuttiin.
1969	Hirvi rauhoitettu Pohjois-Savossa. Järjestettiin savikiekkoomuntaa ja tehostettiin riistanhoitoa kaatamalla haapoja jäniksille.
1970	Anottiin seurakunnan maat metsästysmaiksi.
1971	Uusia jäseniä seuraan 14 (osa ollut mukana jo aikaisemmin). Jäsenten kerättävä 10 pistettä . Kokouksesta sai 5, talkoista 5, kanahaukasta, minkistä ja näädestä 5 ja variksesta 1 pistettä.

1973 Päätettiin pitää seuran omia ampumakilpailuja sekä haulikolla että kiväärillä Tuusjärven ampumaradalla.

Lopetettiin ketun tapporahan maksaminen.

1974 Pienriistakiintiöksi jäsenille määrättiin 5 jänistä, 10 teertä ja 10 pyytä. (Suurin kiintiö, mikä pöytäkirjoissa mainitaan.)

1975 Päätettiin, että jos seuran jäsen on ilman pätevää syytä poissa kahdesta perättäisestä kokouksesta, hänet voidaan erottaa kokonaan tai määrääjäksi.

Hankitaan hirville nuolukiviä.

1977 Jäsenmaksu 15 markkaa ja liittymismaksu 50 markkaa.

1978 Hirvimajan (Saitanmaja) rakentaminen.

Kuva 8. Saitan maja.

1981 Todettiin, että metsästyksen vartiointia tulee tehostaa.

1982 Pyritään vuokraamaan maita myös ketunmetsästystä varten, koska ketun metsästystä tuli tehostaa.

Rakennettava lisää hirvilavoja.

Luovutettiin metsästysalueet Pohjois-Soisalon metsästysseuran käyttöön hirvenhaukkukokeita varten.

- 1983 Hirvenmetsästyksen ensimmäinen viikko metsästetään yhtäjaksoisesti, sen jälkeen viikonloppuisin.
- Osallistutaan riistanhoitoyhdistyksen pilkkikilpailuihin ja samassa ratkaistaan myös seuran mestaruus.

Riistanhoitoyhdistyksen ampumaratatarvikkeita varten peritään jäseniltä 50 markkaa.

- 1984 Päättiin hankkia seuralle omat latauslaitteet ja aiheeseen koulutusta.

Perustettiin seuraan kilpailu-, ampuma- ja riistanhoitojaostot.

- 1985 Järjestetään ennen hirvenmetsästyksen aloittamista kalasoppa.

Hankitaan lihanpaloitteluun opetusvideoita.

Myönnetään seuran omille koirille harjoittelulupa 1.9. alkaen.

- 1986 Päättiin pitää loukunteko- ja riistapeltotalkoot.

Suunniteltiin sähkövirran saantia hirvikopille ja lihamyllyn hankkimista.

Ketun ampumisesta hirvenmetsästyksen yhteydessä sovitaan joka aamu erikseen.

Passipaikkojen raivaukseen valittiin vastuuhenkilöt.

- 1987 Kysellään ostaako kukaan hirvennahkoja

Järjestetään kolmet omat harjoitusammunnat rhy:n ampumaradalla.

Korvataan piiritason ampumakilpailujen osanottomaksut jäsenille.

- 1988 SEURAN 25-VUOTISJUHLA MAJAKALLA 20.11.

Juhlassa palkittiin ansiomerkein ja kunniakirjoin seuraavat seuran aktiiviset jäsenet:

Metsästäjain Keskusjärjestön hopeinen merkki; Viljo Leskinen ja Samuli Parviainen.

Metsästäjain Keskusjärjestön pronssinen merkki; Raimo Happonen, Tauno Parviainen ja Matti Ihalainen.

Metsästäjäliiton hopeinen merkki; Reino Räsänen,

Kuva 9. Vasemmalta Samuli Parviainen, Viljo Leskinen, Reino Räsänen, Matti Lyytinen ja Toivo Miettinen sekä riistapäällikkö Martti Rissanen ja Sulo Uotinen.

Metsästäjäliiton ansiokirja; Ahti Happonen ja Matti Lyytinen

Riistanhoidon harrastusmerkki; Matti Lyytinen ja Toivo Miettinen

Ansiokirja, Tuomo Poutiainen; Otto Miettinen ja Pauli Miettinen

Seuran toiminnassa mukana olleista naisista kukitettiin seuraavat:
Aini Leskinen, Liisa Happonen, Eeva Parviainen, Alisa Kosunen,
Seija Happonen, Anita Miettinen, Anja Lyytinen, Maila Miettinen,
Maija Miettinen, Sirkka Räsänen, Toini Poutiainen, Elvi Lyytinen,
Kaija Puustinen ja Leena Pekkarinen.

Kuva 10. Istumassa vasemmalta; Matti Ihalainen, Raimo Happonen, Samuli Parviainen, Viljo Leskinen ja Matti Lyytinen. Seisomassa vasemmalta; Tapio Miettinen, Martti Happonen, Matti Puustinen, Veikko Savolainen, Toivo Miettinen, Tauno Parviainen, Seppo Happonen, Arto Kosunen, Ahti Happonen, Heikki Kröger, Esko Pekkarinen ja Pauli Miettinen.

1989 Pidettiin hirvenmetsästyksen aloitustanssit kuntoutuskeskuksella.

1990 Keskusteltiin metsästykseseen osallistumisesta. Jokaisen jäsenen on osallistuttava metsästykseseen. Jos ei pysty osallistumaan, on järjestettävä itselleen varamies. Marraskuun puolenvälin jälkeen jos ei osallistu (eikä hanki sijaista) maksettava 100 mk/metsästyspäivä mikäli haluaa olla mukana lihanjaossa.

Seuran jäsenen metsästykseseen osallistuvasta koirasta seura maksaa koiraveron.

Pidettiin pikkujoulut.

1991 Selviteltiin riistanhoitoyhdistyksen hirvenhiihtokilpailujen järjestämismahdollisuuksia.

Neuvoteltiin kirjallisesta sopimuksesta naapuriseurojen kanssa kaatuneen hirven hakemisesta naapurin puolelta.

Pidettiin telkänpönttötalkoot.

1992 Hankitaan hirvenvetolaite saaliin kuljetusta varten.

Jokaisen jäsenen on osallistuttava vähintään yhteen harjoitusammuntaan tai suoritettava hirvenammuntakoe jos aikoo ampujaksi metsälle.

Jaostoille laadittiin omat toimintasuunnitelmat.

HANKITTIIN SEURALLE OMA MERKKI.

Jäsenille annettiin tehtäväksi suunnitella seuralle viiri. Ehdotuksia tuli useita, joista järjestettiin äänestys. Valituksi tuli Veikko Savolaisen ehdotus.

Kuva 11. Rito-Roikan Erä ry:n viiri (Kuva Mikko Kauppinen)

Viirissä on useita symbolisia elementtejä. Yleisväritys on punainen, niin kuin metsästäjiemme asusteet. Yläosan sinitaivasta vasten piirtyy neljä keltaista kohoumaa: Kukkuvuori, Kaijanmäki, Kangasmäki, ja Särkimäki. Mäet ovat keltaiset, niin kuin koivut metsästyksen alkaessa. Keskellä on kuvattu hirvi ja koira. Metsästystorvet kuvaavat ajometsästyksessä käytettyjä torvia. Viirin syntyänsä ajometsästys alkoi vähentyä ja siirryttiin koiralla metsästykseseen. Pienriistan metsästäjiä silloin ei juuri ollut.

- 1993 Aloitetaan vuoden hirvimiehen valitseminen. Jäsenet äänestävät tästä viimeisessä lihanjakotilaisuudessa.
- 1995 Suunniteltiin Hemmonrannasta Roikan koulun tontin ostamista uutta hirvimajaa varten.
- 1996 Oltiin mukana rhy:n hirvenhiihtokilpailuissa.

Vanha latauslaite rikkoutui.

Lisälasku (150 mk) jäsenille talousarvion korjaamiseksi.
- 1997 Keskusteltiin karhunmetsästyksestä. Hirvenmetsästyksen johtaja toimii myös karhunmetsästyksen johtajana. Mahdollinen saalis seuralle, siitinluu ja kallo jäävät ampujalle.

Seuralla 5 riistapeltoa, 8 nuolukiveä ja 13 jäniksen ruokintapaikkaa.
- 1998 Suunniteltiin oman tontin ostamista Lahnasalon tien varresta. Huutokaupassa oltiin valmiita tarjoamaan tontista 16 000 markkaa. Vehmersalmen Osuuspankki olisi antanut lainan.
- 2000 Vanhaa Saitan hirvikoppia remontoitiin.
- 2001 Jäsenmaksu 150 mk, hirvenmetsästysmaksu 550 mk ja liittymismaksu 2000 mk.

Laadittiin metsästyssäännöt.

Johtokunta selvitti mahdollisuutta oman tontin ostoon ja esitti ostettavaksi Matti K Miettiseltä n. 3000 neliön tonttia.

2002 Vuosikokouksessa päätettiin keskustelun ja kahden äänestyksen jälkeen ostaa tontti.

Tontin nimeksi kesäkokouksessa annettiin Ritoharju. Muita ehdotuksia olivat mm. Honkapää, Honkaharju, Ritola, Eräharju ja Hirviharju.

Hirvisaalis: 22 aikuista ja 23 vasaa (suurin saalis, mikä toimintakertomuksissa mainitaan)

Myydään kolme hirveä majan rahoitusta varten.

2003 Ritoharjun rakentaminen alkaa, lainaa Kuopion Osuuspankista, leader-rahoitus, perustettiin talkooryhmät rakentamista varten.

Ollaan mukana ilveksenmetsästyksen yhteisluvassa.

Kuva 12. Puiden kaato Ritoharjussa.

Kuva 13. Lattian pinnoituksessa Kari Pitkänen ja Tapani Lyytinen.

2004 RITOHARJUN TOIMINTAKESKUKSEN AVAJAISET 29.8.

Kuva 14. Ritoharjun vihkiäiset.

Ritoharjun maja rakennettiin kokonaan seuralaisten talkootyönä. Alusta lähtien se on toiminut kylälaisten, yhdistysten ja seurojen kokoontumis- ja toimintapaikkana ja kysyntää sille on ollut

runsaasti. Juhlasaliin mahtuu 80 vierasta ruokailemaan yhtä aikaa. Lisää tilaa löytyy tarvittaessa piha-alueella olevasta kodasta, jonne mahtuu 20-30 henkilöä makkaran paistoon. Rakennuksen toisessa päädyssä, alakerrassa on seuran lihankäsittelytilat ja suuri kylmiö lihojen riiputtamista varten.

Luovutaan metsästyspakosta, ei sanktioita metsästyksestä poissaolosta.

2005 Aseiden ja panosten tarkastuksesta hirvenmetsästyksen alussa luovutaan. Tarkistetaan vain tarvittavat paperit.

Lihanmyyntihinnat: aikuinen hirvi 1200 €, vasa 600 €

Jos alueella havaitaan karhu, niin koirien karhutaipumista voidaan testata.

2006 Alueella on metsäkauriita, mutta tässä vaiheessa niitä ei metsästetä.

Seura sai Metsästäjain Keskusjärjestön myöntämän stipendin ja kunniakirjan nuorison hyväksi tehdystä työstä.

Suomen Metsästäjäliton Pohjois-Savon piiri antoi seuralle Tapiola-kiertopalkinnon vuodeksi ansiokkaasta seuratoiminnasta.

Kuva 15. Rito-Roikan alueen ensimmäisen ilveksen ampui Ilkka Hiltunen vuonna 2006, oikealla Arto Kosunen.

- 2007 Otetaan käyttöön vieraslupakortti, minkä hinta on 40 €.
- 2008 Alueelle perustettiin riistakolmio, riistakantojen laskemista varten.
- 2009 Johtokunta esitti valkohäntäpeuran metsästystä sallittavaksi, mutta ongelmaksi havaittiin, että osa maista on vuokrattu vain hirven metsästykseseen.
- 2010 Järjestettiin hirven paloittelun opastusta.
- Jäsenmaksu 200 €, hirvimaksu 100€ ja liittymismaksu 800 €.
- 2011 Uusina toimikuntina majatoimikunta ja kenneltoimikunta.
- 2013 *SEURAN 50-VUOTISJUHLA*

Kuva 16. Kevättalvella 2013 (16.3) seuran alueella saatiin uusi petohavainto (näköhavainto), kun ahma juoksenteli Ritoharjun majan läheltä. Kävi varmaan onnittelemassa etuajassa seuraa.

KUVIEN KERTOMAA

Metsästykseseen liittyy oleellisesti riistanhoito, riistahavaintojen teko ja valikoiva metsästys. Ritoroikkalaisten kohdalla riistanhoitoa on ollut riistapellot, nuolukivet ja ruokintakatokset. Vaikka pienriistan metsästys seuran puitteissa on ollut vähäistä, on telkille rakennettu pönttöjä ja jäniksille muistettu kaataa haapoja.

Kuva 17. *Veikko Savolainen, Osmo Miettinen ja Raimo Happonen tekemässä riistapeltoa Hinttolassa.*

Kuva 18. *Matti Lyytinen ja Arto Kosunen.*

Hirvikannan koko on puhuttanut aina ja etenkin sen aaltoliike ylös ja alas. Hirvien määrää on laskettu maasta ja ilmasta. Näiden menetelmien puute on kuitenkin niiden ainutkertaisuus. Määrä ja sijainti ovat yhden päivän otos ja tilanne voi olla toinen kesällä ja talvella.

Hirvihavaintokortti, johon merkitään metsästyspäivien havainnot, tuli 1990-luvulla. Tämä on jo pidempi havaintojakso. Riistakantojen seuranta varten alueelle on perustettu myös riistakolmio, joka lasketaan aina loppukesästä ja talvisin (lumijäljet).

Viimeisen viiden vuoden aikana ovat yleistyneet riistakamerat, jotka esim. nuolukivelle sijoitettuna kuvaavat hirviä pitkiäkin aikoja. Alkukesällä, kun vasat ovat pieniä ja punaisia on niiden liikkuvuus vielä vähäistä ja ne elävät samalla metsäkuviolla. Silloin kameroita kierrättämällä saadaan laskettua syntyneiden vasojen määrä tai ainakin vähimmäismäärä. Metsästyksen suunnitteluun tämä antaa uuden työkalun.

Kuva 19. Riistakameran kertomaa Meijerinmäellä.

Kuva 20. Nuolukivillä vierailee muitakin eläimiä kuin hirviä. Kuva Särkiniemestä.

Riistanhoitoon liitettäneen myös vahinkoeläinten ja pienpetojen pyynti. Seurasta löytyykin useita innokkaita petojen jahtaajia ja loukkujakin on tehty talkoilla.

Kuva 21. Loukkutalkoissa.

Ennen metsälle menoa on hiottava ampumataitoa, johon hyvät puitteet saatiin, kun Vehmersalmelle rakennettiin riistanhoitoyhdistyksen oma rata. Myös passipaikat on tarkistettava ja raivattava ennen varsinaisen metsästyksen alkua.

Kuva 22. Ampumataito hankitaan kesällä radalla eikä vasta syksyllä metsällä. Harjoitus tekee mestarin ja mestarikin harjoittelee.

Kuva 23. Leskisen Viljo tornia rakentamassa 1980.

Ensimmäisenä jahtiaamuna kokoonnutaan hyvissä ajoin kertomaan kuulumisia ja kuuntelemaan jahtipäällikön ohjeet. Lupien pitää tuolloin olla kunnossa, sillä ne tarkistetaan.

Kuva 24. Lupia ja aseita tarkastamassa Esko Pekkarinen ja Tauno Parviainen.

Kuva 25. Tarkastajina Arto Kosunen ja Mikko Lyytinen.

Ja sitten se alkaa...

Kuva 26. Syksyllä metsästetään monenlaisessa kelissä. Passissa Matti Puustinen...

Kuva 27. ...ja Jouko Parviainen.

Kuva 28. *Saako tämän ampua?*

Kuva 29. *Montako piikkiä?*

Kuva 30. *Matti Lyytinen kaadolla 1960-luvulla.*

Kuva 31. *Seppo Happonen vuonna 1988.*

Kuva 32. Ahti Happonen ja Tommi Pekkarinen.

Kuva 33. Anne Lyytinen kaatoi hirven ensimmäisenä naisena Rito-Roikassa.

Kuva 34. Kaatajana Juha Väättäinen.

Jos hyvin käy, saadaan hirvi saaliiksi. Kaadon jälkeen alkaa varsinainen työ. Hirvi suolistetaan yleensä metsässä ja vedetään ensin miesvoimin lähimmän tien varteen, josta se sitten siirretään nylkypaikalle. Nylkemisen jälkeen ruhoa riiputetaan aikansa, jonka jälkeen se sitten paloitellaan ja saalis voidaan jakaa.

Kuva 35. Krögerin Heikin saalis vuodelta 2002.

Kuva 36. Suolistamassa ovat Ossi ja Ahti Happonen, koiramiehenä Jouko Parviainen.

Kuva 37. Hirvi pulkkaan. Voimailemassa Jouko Parviainen, Jarmo Miettinen, Tommi Pekkarinen, Pentti Nykänen ja Esa Mönkkönen.

Kuva 38. *Kuka vetää ketä?*

Kuva 39. *Saaliin käsittelyä vanhalla kopilla, kirvesmiehenä Seppo Miettinen.*

Kuva 40. Saaliin käsittelyä Ritoharjussa, vasemmalta Jouko Parviainen, Ossi Happonen, Matti Lyytinen ja Esa Mönkkönen.

Kuva 41. Lihanjako vanhalla kopilla; Raimo Happonen ja Tauno Parviainen.

Kuva 42. Lihanpaloittelua Ritoharjussa; Hannu Partanen ja Tapio Miettinen.

Kun katsoo edellisiä kuvia ja Kuvaa 7 luvussa 2, on työskentely tavoissa ja hygieniassa tapahtunut melkoinen muutos 50 vuoden aikana.

Metsästysseuran toimintaan kuuluu paljon muutakin kuin metsästystä. Joka syksy järjestettävissä hirvipeijaisissa kyläläiset, maanvuokraajat ja seuran jäsenet perheineen kohtaavat hirvisopan äärellä. Keväätalvisin on sitten vuorossa pilkkikisat. Seuran jäsenille on erilaista kilpailutoimintaa. Tärkeimpänä ampumakilpailuna on ns. "sarvikilpailut" ja talvisin riistanhoitoyhdistyksen hirvenhiihdot.

Muutamia seuran jäseniä on ollut eri vuosikymmenillä mukana SML:n SM kilpailuissa; kesälajeina metsästyshirvi ja luodikkoa, talvella hirvenhiihto, ilmahirvi sekä -luodikko. Parhaimpien sijoitusten joukosta voidaan mainita Antero Miettisen 5.sija metsästyshirvessä vuonna 1985, samana vuonna valittiin Antero myös Vehmersalmen vuoden urheilijaksi.

Kuva 43. *Peijaisissa 2002.*

Kuva 44. *Kansanedustaja Seppo Kääriäinen mukana peijaisissa.*

Kuva 45. Lustigin Jaakon tyylinäyte hirvenhiihdossa.

Kuva 46. Hirvenhiihdon SM Ilomantsi 1994; Lähdössä Tapani Lyytinen, sijoitus 21.

Kuva 47. Pilkkikisan parhaat vuonna 2008; Suvi Kosunen, Maija Miettinen ja Taisto Ihalainen.

Seuran alueella tavataan myös harvinaisempia riistalajeja;

Kuva 48. Innokkaita pienpedon pyytäjiä löytyy myös jäsenistöstämme, kuvassa Väättäisen Juhan vuoden 2010 näättäsaalista.

Kuva 49. *Majava Honkajärvessä...*

Kuva 50. *..ja metsästäjän "omaisuutena".*

Kuva 51. Villisian jäljet marraskuussa 2009.

Kuva 52. Karhun jäljet Sääksmäen alueella heinäkuussa 2007.

4. TANEN MUISTELUKSIA

Minä liityin metsästysseuraan vuonna 1965. Tuolloin seuran silloinen puheenjohtaja Väinö Lyytinen ja Reino Räsänen tulivat käymään mökillä vuokraamaan meidän maitten metsästysoikeuksia ja samalla pyysivät minua jäseneksi. Jäsenmaksu oli silloin 8 markkaa ja lisäksi tuli maksettavaksi porukalla kaatolupamaksu (vuonna 1967 se oli 130mk/aikuinen ja 65mk/vasa). Hirven ampumakokeen suoritin työmatkalla Tuusjärven ampumaradalla. Siellä ammuttiin silloin seisovaan tauluun ja muistaakseni kokeessa silloin olisi saanut ampua yhden hutinkin.

Kuva 53. *Tauno Parviainen.*

Seuran perustamisesta tiedän, että osa perustajajäsenistä oli aikaisemmin metsästänyt kirkonkylän porukassa. Jäseniä seurassa oli minun siihen liittyessä kymmenkunta. Seuraa perustamassa olivat olleet ainakin Väinö Lyytinen, Reino Räsänen, Kalevi Kosunen sekä Samuli ja Erkki Parviainen.

Metsästystä olen harrastanut aina. Poikasena Kivilammilla metsästettiin sorsia ja metsälintuja. Taisinpa ampua jonkun oravankin. Hirviä ei siihen aikaan ollut ollenkaan. Tarinan mukaan joku oli nähnyt hirven uivan joskus Kivilammen yli. Töissäkään en 1950-luvulla muista hirviä nähneeni, vaikka tuli ajeltua silloisen Kuopion läänin (Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala) tiet ristiin rastiin.

Ensimmäisen kerran näin elävän hirven luonnossa vuonna 1966, jolloin onnistuin myös kaatamaan sen. Olin tuolloin aamusta menossa mökille, kun Väinö Lyytinen tuli Vartialan luona vastaan ja pysäytti minut. Väinö kertoi parin hirven tulleen meidän seuran alueelle ja pyysi minua menemään hirvijahtiin Räsäsen Reinon luo. Onneksi minulla oli kivääri mukana autossa ja eihän siinä muuta kuin ajoin sitten Räsäsille, jossa sanoin, että pitäisi lähteä hirviä jahtoomaan. Sovittiin, että minä menen Taipaleen kannaksella passiin ja Reino ja "vanha isäntä" (Ville Miettinen) lähtevät tunnin päästä ajomiehiksi. Kävelin sitten järven eteläpuolen rantaa kannakselle ja jäin sinne odottamaan. Aikanaan sitten rupesi ajomiesten äänet kuulumaan ja noin 15 minuutin kuluttua sieltä päin ilmestyi kaksi hirveä, sarvipää ja nupo. Ne seisahtuivat minusta noin kolmellekymmenelle metrille ja voi arvata, että silloin jännitti. Otin sarvipään tähtäimeen ja siihenhän se putosi.

Kohta paikalle tulivat myös molemmat ajomiehet, ja jostain sinne sitten ilmestyi myös muita kylänmiehiä. Sitten ihmeteltiin porukalla, että miten ruho saadaan sieltä kuljetettua eteenpäin, kun kummallakin puolella oli jyrkät rinteet. Joku siinä sitten keksi, ettei vielä suolisteta hirveä, vaan haetaan vene ja vedetään sillä. Ja niin sitä sitten uitettiin hirveä pari tuntia veneen perässä ennen kuin saatiin saalis talteen. Kovin oli raskas soutu. Tuolloin hirven ampuminen oli niin outo asia, että siitä oli joku soitellut jo samana päivänä vaimollekin töihin. Alkuaikoina hirvet nyljettiin joko Reino Räsäsen tai Syvänpuron puimalassa, eikä se varmaan aina ollut niin hygieenistä kuin nykyisin.

Toinen hirvenkaato, mikä on erityisesti jäänyt mieleen, tapahtui ns. "tuhannen taalan paikalla". Silloin ihmetystä herätti se, kuinka yhdellä laukauksella voi saada kaksi hirveä. Oltiin Miettisen Oton kanssa vierekkäisissä passeissa ja hirvilehmä yritti kulkea siitä meidän välistä kahden vasan kanssa. Päätin yrittää takimmaisena tulevaa vasaa ja kun painasin liipasimesta molemmat vasat kellahtivat nurin. Otto ampui täsmälleen yhtä aikaa etummaista vasaa.

Ajomiehet sitten ihmettelivät kun olivat kuulleet vain yhden laukauksen ja kaatoja olikin kaksi.

Kuusikymmentäluvun metsästys poikkesi nykyisestä aika paljon. Se oli ajometsästystä, kun tiet olivat harvassa, niin jotkut ajot olivat pitkiä. Kaikkein pisin oli aina Mustastalahdesta Savulahden tielle tehty ajo. Silloin ei ollut kännyköitä joilla pidetään yhteyttä, vaan asioista ilmoitettiin huutamalla. Radiopuhelimet tulivat kuvioihin mukaan joskus seitsemänkymmentäluvulla, niistä tahtoi kuitenkin aina iltapäivällä virta loppua. Punainen hattu piti olla jo alkuvuosina, liivi tuli sitten myöhemmin. Kiikaritähtäimiä aseissa ei tuolloin ollut kellään.

Kuva 54. 2000-luvun leppoista metsästystä, makkaratulilla Simo Valkonen, Ossi Happonen, Antero Miettinen ja Matti Ihalainen.

5. PIENIÄ TARINOITA

HUOJUVA TORNI

On pyhäpäivä. Aurinko helottaa pilvettömältä taivaalta. Pitkäjärven pinta peilaa tyynenä puiden lomasta. Kaksi kaverusta kulkee Saunatietä hiljaa keskenään jutellen. Reino ja Väinöhän ne siinä menevät katselemaan passipaikkoja syksyn jahteihin. Siinähan se vanha passilinja kulkeekin. Kaverukset pysähtyvät laakealle kallioharjanteelle.

-Tähän jos vielä saisi pukin niin olispa siinä hyvä passata. Mutta kun ei oo lähelläkkää pukkitarpeita.

-Elähän hättäile, otappa tuosta pienet neuvoa-antavat.

Niin ukot istuivat kannolle ja litteä pullo teki tutun liikkeen.

-Jopa selevis. Niätkö nuo kolome aisakoivua tuolla. Ei tarvii kun lavapuut ja tikapuut hillua paikalle niin siinä on valamis pukki ja niinpä siihen tekaistiin hirvitorni.

Syksy tuli ja oltiin taas menossa Saunatielle passiin. Ajoporukka veteli ajoketjua kuntoon Sittingintielle. Jaettiin passipaikkoja vuorossa oleville. Ukot katselivat epäillen uutta ampumalavaa. Lava oli korkealla ja niin pieni, että isot saappaat melkein peittivät sen kokonaan. Ja pahinta oli kova tuuli, joka tarttui riukukoivujen latvuksiin ja huojutteli uhkaavasti koko lavaa. Väinöllehän se passi sitten jäikin.

Ajoketju lähenee, Torvet soivat. Väliin kuuluu joku mölähdyks. Jännitys kasvaa. Tuolla vilahti joku ruskea puiden välissä. Se jatkoi matkaa tuonne kalliolle päin. Kuuluu laukaus. Sitten kohta toinen. Eiköhän se heti kaatunut? Ajoketju tulee passiin. Lähdetään etsimään ampujaa.

Siellä Väinö avaa vasan vatsaa hihat käärittynä.

-Miten hitossa sinä pysyit tuolla tornissa ja vielä ammuit sieltä vasan?

-No minä koukkasin vasemman käen koivun ympäri ja siitä tuelta rojjautin.

-Mutta miten ihmeessä sait sattumaan.

-Outin, että kun puu huojuu sammaan suuntaan tuon vasan kanssa niin ammun.

Ympärillä olijat ihmettelivät tapahtunutta ja pulina oli melkoinen.

Väinö oikaisi selkänsä ja osoitti puukolla pajupuskaa ja pyysi että jos joku kävis suolistamassa tuon toisen vasan.

Syntyi täysi hiljaisuus ja leuat loksahdivat tuuman verran alas.

ENSIMMÄINEN JÄNIS JA HIRVI, LÄHES SAMA PASSI

Vuosi oli 1968, olin kesällä käynyt ”tenttimässä” metsästyskortin kirkolla, taisi olla Säästöpankin kerhohuoneella kurssi ja olisiko ollut Mönkösen Ami suorituksen vastaanottajana. Oli hankittu toinen haulikkokin, jotta päästään useampaan mieheen metsälle syksyllä. Isä Väinö oli luvannut kantaa vanhaa hanallista ja minulla oli modernimpi hanaton Continental uskottu käyttöön aina kun olin mukana. Meille oli hankittu muutamia vuosia aiemmin ajokoira, dreeveri. Se oli hieman kummajainen useimmille metsästäjille mataline jalkoineen, olihan suomenajokoira ollut perinteisesti jänismiesten (naisia ei siihen aikaan vielä metsällä nähty) kaveri siihen saakka.

Olin ollut aiemminkin metsällä mukana ”aseettomana”, tainnut kulkea jonkun perässä ajomiehenä hirvenmetsälläkin, mutta nyt oli kaikki edellytykset osallistua jänisjahtiin ihan laillisesti aseellisena. Lille virallisesti tai Lilu, kuten kotioiloissa kutsuimme ajuriamme, oli jo varsin varmaksi jäniksen jäljittäjäksi havaittu ja saattoipa joskus yömyöhääinkin viihtyä metsässä, jos ei jänö sattunut metsämiehen hollille. Monet epäilivät, ettei se pysy jäniksen vauhdissa, koska oli niin matalajalkainen. Epäilyt olivat kuitenkin osoittautuneet turhiksi, ei jäniskään niin mahdotonta vauhtia pitänyt hitaamman ajokoiran edellä ja usea jänis oli päätynyt metsämiehen reppuun Lilun ajamana ja muutamat pennutkin se oli ehtinyt välissä tehdä.

Olimme taas viikonloppuna metsällä ja minun passipaikaksi oli valikoitunut meidän ”pihasuo”, sen jälkeen, kun ajo oli alkanut. Seisoin pajukon päässä, jota kasvoi valtoimenaan vanhojen mutahautojen paikalla. Syyspuinnit oli jo tehty, mutta kynnot olivat vielä tekemättä suolla. Siinä minä seisottelin ja kuuntelin, josko jotain alkaisi tapahtua. Eikä aikaakaan kun jänis tuli rauhallisesti loikkien ja välillä pysähdellen, ikään kuin kuunnellen, tuleeko se koira vielä perässä vai ei. Jänis jatkoi lähestulkoon minua kohden eikä havainnut minua ja sitten se pysähtyi noin kolmenkymmenen metrin päähän ja alkoi taas kuulostella. Minulla oli jo haulikko ollut tovin kohotettuna ja nyt aivot viestittivät käskyä, että anna palaa. Sormi koukistui ja siihen päättyi sen jäniksen taival ja samalla siitä tuli minun ensimmäinen jänissaalis. Kohta oli Lilu ja muut metsästäjät paikalla, onnitellen ensimmäisestä jäniksestä sekä opastamassa, miten jänis avataan ja käsitellään laukauksen jälkeen.

Kuva 55. Lähikuva vapaaherratar Lillestä. – Koska sukutaulu meille koirille on vieläkin tärkeämpi kuin teille, mainitsen vain, että isäni on Rooman keisarin Neron kaima ja epäilenpä vielä että parannettu painos. Äiti Nanna asuu Rissalassa, mutta on äiti ollut Utissakin. Niitä valioita on vähän joka puolella. Isän puolelta kaksi muotovaliota, isänisäniä oli käyttövalio ja niin oli äidinkin isä. Sitten on vielä joku kokonaisvaliokin, mutta mikäpä ne kaikki muistaa. (Kuva ja teksti Savo lehti 25.4.1965)

Vuodet kuluivat, kävin jänisjähdissa, metsälintuja ei juuri näkynyt saaliksi asti, satunnaisesti olin ajomiehenä hirvenmetsälläkin. Tultiin vuoteen 1983, olin ensimmäistä syksyä virallisesti mukana hirviporukassa. Metsästys tapahtui edelleenkin pääsääntöisesti ajometsästyksenä. Tällä kertaa ajo tapahtui Saunatieltä kohden Sittingintietä, minne oli vedetty varsinainen passiketju. Minut oli määrätty sivupassiin ”Puron yläsuolle”. Tällä kertaa kynnot oli jo kynnetty ja seistessäni ojanpientareella, muistelin viidentoista vuoden takaista jänissaalistani lähes samalla paikalla.

Nyt passasin hieman keskemällä suota ja rintamasuunta oli toinen, koska oletettu hirven tulosuunta olisi Saunatien suunnalta pihamäeltä. Ajoketju lähti liikkeelle, torvet törähtelivät ja äänet alkoivat edetä metsässä, aika kului ja ajoketju oli jo ohittanut minun passipaikkani ja äänet loittonivat. Mietin mitenkähän kauan minun pitäisi vielä seisoskella (ei ollut kännyköitä, eikä muitakaan yhteydenpitovälineitä joka miehellä vielä silloin), ennekuin voisin lähteä kävelemään kohti Puron pihaa ja autoa. Ajatukseni keskeytti ääni, joka tuli minusta katsoen suon vasemmalta reunalta, päinvastaiselta kuin mistä odotin hirviä, rytinän saattamana hyppäsi hirvi ojan yli Parviaisen Tanen

maan suunnasta suolle. Kuumeisesti aloin tunnistus toimenpiteet; ei sarvia ja näyttää muutenkin naaraan oloiselta, seuraako vasa? Eipä näy vasa, joten tämähän on "laillinen eläin". Nyt se alkaa olla jo keskellä suota ampumahollilla, rauhallista hölkkää etenee, tuhon se nyt pitäisi jyvää saada lapaan ja puristus liipaisimesta. Hirvi jatkaa matkaa, uusi patruuna pesään, mutta ei tarvitse ampua, nyt se kellistyy jo kynökselle.

Lähden kävelemään varovasti kohden hirveä, muistellen kertomuksia, että hirvi on pompannutkin pystyyn ja hölmistynyt metsästäjä on jäänyt haikailemaan perään. Onneksi ollaan aukealla suolla ja on helppo seurata tilannetta, pääsen hirven luo, näyttää olevan elossa, joten armonlaukaus tarvitaan ja sitten harjoittelemaan pistämistä. Aikanaan saan apuja ja traktorin paikalle ja hirvi lähtee kohden Saitanmäen nylkykoppia. Niin kaatui ensimmäinen hirvi ja tuli opetus myös siitä, että passissa kannattaa olla valppaana joka suuntaan, hirvi saattaa tulla joskus täysin erisuunnasta, mistä sitä odottaa.

Samana syksynä onnistuin kaatamaan Piironniemellä seitsemän piikkisen uroksen, joten sain "tuplapotin" jo heti ensimmäisenä hirvenmetsästys syksynäni.

KIIKAROINTIA

Otto seisoo pellon reunassa kivääri kainalossa. Sieltä se "mölykööri" lähestyy hiljalleen Kaijanmäen rinnettä. Viikolla olivat nähneet yksinäisen vasan näillä seuduilla. Poishan se olisi saatava. Jospa se nyt tarttuisi ketjuun.

Ajoketju lähestyy. Jo vilkkuu punaista pellon takana. Tyhjä ajo oli taas. Tatu kähnii metsästä irtipotkaisemansa petäjän juurakko olkapäällä ja alkaa tulentekoon. Ukot kehii nuotion. Juttu luistaa.

Makkarat on syöty. Tatu ja Reino vievät reppunsa Oton auton perään. Otto suhahtaa Tatun korvaan ja työntää pullon kouraan. Siinä otetaan kuin salaa ryypyt mieheen. Lämmikkeeksi vain. Reinon pulloa kallistanut käsi pysähtyy kesken kaiken. Toinen käsi viittilöi pellon taakse ja kurkusta kuuluu kähinä: "tuossa se nyt on". Vasa hyppäsi ojan yli pellon puolelle. Otto sieppasi kiväärinsä auton perästä ja alkoi sihtailla. Matka tuntui liian pitkältä. Laukaus kajahtaa, vasa putoaa polvilleen kuin halolla lyötynä. Kaverukset hipsivät iloisesti rupertellen kaadolle. On sitä joskus tuuria metsästyksessäkin, mutta se vaatii oikeat miehet asialle ja ennen kaikkea kunnolliset kiikarointivälineet.

KUN ILTA EHTII

Vettä vihmoo taivaalta. Tuuli tohisee puissa. Ajoketju rämpi metsässä ja mölähtelee harvakseltaan. On illan viimeinen ajo käynnissä. Vasaporukka on näyttäytynyt jo monesti ajoketjulle. Ei menisi millään Koulunniemelle. Olisiko emolla huonoja kokemuksia jo entuudestaan.

Ilta hämärtyy uhkaavasti. Vieruskaveria ei meinaa enää erottaa. Lähestytään passia. Miksi siellä ei ammuta jo? Maantie jo hämöttää, eikä vieläkään kuulu mitään? Passinhan piti olla tuossa maantien takana.

Silloin hiljaisuus repeää. Lepikko rytisee. Pauketta kuuluu vähän joka suunnalta. Ukot lakoavat mättäikköön. Kuuluu huutoa; ”elekee hitossa ampuva”. Vähitellen pauke loppuu. Ukkoja liikkuu pimenevässä lepikossa. Joku huutaa, että jo löytyi. Ukot kokoontuvat kaadolle.

Sitten herää paniikki. Onko kaikki paikalla? On tuolla Reino ja Tatu. Seponkin ääni kuuluu. Taitaa kaikki muutkin olla vielä kunnossa.

Helpotus kuuluu ukkojen puheesta. Joku ”sinuttelee” jo passimiehiä. Tatu naureskelee sivummalla ja tuumaa: ”Empä oo lyöny maihin niin rivakasti kun ennen Kannaksella”. Se vapauttaa lopullisesti tunnelman. Mutta se ilta opetti paljon jokaiselle mukanaolijalle.

HERMOT KUNNOSSA

On kuulas syksyinen aamu. Jahtiporukka kerääntyy mikä mistäkin hirvikopille. Tulee useampi Mattikin; Rekkumatti, Jallumatti ja Taskumatti. On Tuippikin joutunut, kuten aina joutuu. Sodan käyneistä ukoista Tatu, Reino, Samuli ja Väinö ovat kopin nurkalla omassa ringissään. Koiriakin pari kappaletta haistelee toisiaan.

Aution Pekka seisoo ukkoringin keskellä kertomassa juttujaan. Takki ja maiharit reuhottavat auki kuten tavallisestikin. Hän kertoi käyneensä Karjalassa hanhijahdistaan. Siellä hän ampui eräänä aamuvarhaisena hanhia 300 metrin päästä päähän. Eikä siinä kaikki. Illalla oli ollut kovat juhlat ja aamulla oli ollut oikea ”mandoliinikrapula”.

Koira kiertelee haistelemassa kengänvarsia ja Pekan kohdalle päästyään nostaa jalkaa ja keltainen suihku uppoaa maihariin. Pekan hermot pitävät kuten aina. Ei siirrä kenkää, katsoo vain toimitusta, eikä väkävarsi piippukaan leuassa väpätä. Tuohon suoritukseen pystyy vain Pekka, mutta pannaanpas siihen äkkinäinen.

Kuva 56. Makkaranpaistossa Heikki Kröger, tuntematon , Pekka Autio, Raimo Happonen ja Tauno Parviainen

"ONKO KAAPUNTILAISSILLA VIINOO?"

Kun ukko oli märkä, hartiat höyrysivät, hirvet tietymättömissä ja muutenkin tuntui kaikki rehkiminen turhalta, alkoi siinä sitkeämpikin mies kyllästyä. Tehtiin kunnon tulet ja sitä se juttu alkoikin taas kulkea. Leikkimielistä herjaa heitettiin puolin ja toisin, passimiehet ja ajoketju. Kuinka ajoketju hajosi kahtia siinä Kaijanmäen ryteikössä. Ja siinähän ne hirvet tietenkin olisivat olleet.

Kylmissään värjötelleet passimiehet haluaisivat liikuntaa ja ajomiehiä vaihdettiin passiin. Mutta miten sitä näissä märissä kampeissa passissa tarkenee. "Onko kaapuntilaesilla viinoo", kuuluu Rete kyselevän. No kenelläpä sitä. "Limunaatimiehiähän nämä oovat". Hymynkare suupielessä ukot lähtevät taas kukin omille suunnilleen.

Usein ennen kuuli juttuja kuinka ne hirvestäjät ryypäsivät vaimoiltaan salaa metsään päästyään. Eikä savua ilman tulta. Ukoista suuri osa oli sodankauhut kokeneita jermuja.

Eikä yhteiskunta heille mitään kriisiapua ollut tarjonnut. Metsälle mentiin kriisipalaveria pitämään. Onneksi heille aseet ja aseenkäsittely olivat tuttuja. Onnettomuuksia sattui harvoin. Riskin muodostivat enemmänkin ne nuoremmat, jotka alkoivat matkia noita "jermuja". Oli pakko puuttua viinan

käyttöön seuruemetsästyksessä.

Kehitystä parempaan alkoi tulla kun Tane otti vetovastuun jahdista. Rauhallisella ja tinkimättömällä tyyneydellään hän sai ukot tajuamaan, että jos pitää ryypätä, niin se pitää tehdä muualla kun jahdissa. Hän johti luontaisella auktoriteetillaan, eikä siinä tarvinnut ääntään korottaa. Metsästyspäivä voitiin aloittaa "rukkaseen puhaltamalla". Hänen jälkeensä tulevien metsästyksenjohtajien oli jo helpompi toimia, kun käytäntö oli muotoutunut siihen, että humalassa ei metsästetä.

SANTTU

Elettiin herranvuotta 1980. Lehdessä oli pieni ilmoitus myytävistä koirista. Oli ajokoiria, karhukoiria, laikoja ja taisipa olla koirarotu, jota ei ollut olemassakaan. Sitten silmä sattui harmaaseen pystykorvaan. Ei kun "kuplan" keula kohti pohjoista.

Perillä vastaan astui harmaapartainen puhelias karjalaisukko. Niitä näitä rupertellen ukko vei katsomaan koiratarhaansa. Ukko kertoi muuttaneensa tänne Siikajärvelle jostakin karjalan pitäjästä. Koiratarha oli katsomisen arvoinen nähtävyys. Korkealla panssariaidalla ympäröity alue oli ainakin puoli hehtaaria laaja. Koiria siellä oli useita kymmeniä. Lähimpänä aidalla ärhenteli harvinaisen iso susikoira. Ukko kertoi sen olevan aitauksen vahti. Uskoin sen katsellessani pedon tuumaa pitkiä kulmahampaita. Tarhassa näkyi useita - luultavasti lehmän- luurankoja, joita koirat kalusivat. Näky oli uskomaton. Tuli mieleen Kalevalan Pohjolan talo. Pohjan Akka vain puuttui.

Tuon kaiken nähtyäni olin valmis palaamaan kotiin. Kysäisin kuitenkin niitä harmaan pystykorvan pentuja. Ukko vinkkasi seuraamaan ja kipitti edeltä vanhaa sauna kohti. Saunassa oli purulattialla harmaa narttu pentuineen. Kyykistyin ovelle katselemaan. Ja eikös vain yksi tummaselkäinen pentu tullutkin haistelemaan kättäni. Siinä se minun koirani nyt on, ajattelin. Kaupat syntyivät tavanomaisen tinkimiskierroksen jälkeen ja olin uuden koiran omistaja.

Kotona laitoin pehmustetun nukkumapaikan naulakon alle pieneen sopukkaan. Pentu kierteli tupaa ja välillä uikutti etsien emoaan. Viimein väsyttyään se nukahti soppeensa. Herättyään yöllä se rapsutteli tulla kamariin uikuttamaan. Mitäs nyt neuvoksi? Vein pennun soppeensa ja pistin vanhan herätyskellon loksuttamaan pennun viereen. Ajattelin että se sai merkata emon sydämen sykettä. Pentu rauhoittui aloilleen ja hyväksyi paikan omakseen.

Kului aikaa vuosi. Santtu oli jo jalkaa nostava, itsetietoinen perheen jäsen. Opetteli jo täyttöpäätä kuinka se hirvi pysäytetään. Haukutkin jo pitenivät, eikä isännän luona käynnitkään enää niin usein muistunut mieleen. Koira toimi.

Tuli syksy. Punanutut kokoontuivat jahtiin. Jaettiin porukka ajajiin ja passimiehiin. No entäs tuo koira. Onkohan siitä mihinkään, epäiltiin. Passi pantiin paikoilleen ja ajomiehet vitjaan. Jahtivouti antoi ohjeet: "Koiramies lähtee edeltä ja ajo lähtee 15 minuutin kuluttua liikkeelle". Mentiin. Päästiin Tornimäen päälle kun torvet alkoivat soida ja muutakin möykettä kuulua. Santtu kuunteli ja kallisteli päätään tälle uudelle ilmiölle. Se innostui ja haukahteli ja lisäsi vauhtia. Tämähän on kivaa leikkiä. Niin siitä tehtiin "ajava koira". Mutta mikä kummallisinta; se oli ajava koira vain kun metsässä oli ajoketju. Kahden ollen se toimi edelleenkin pysäyttävänä koirana, eikä haukkunut liikkuvaa hirveä.

Kuva 57. *Santtu.*

KANGASJÄRVEN PASSI

Tuuli tohisee puissa. Raskaat pilvet vaeltavat enteillen sadetta. Jostain mäen takaa alkaa kuulua torven ääntä. Korjaan termospullon reppuun ja herkistän kuuloani. Sieltä ne tulevat. Jännitys tiivistyy. Kunpa emo ei haistaisi passiketjua, vaan toisi vasansa hollille. Ehkä ne tulevat tuosta suuren kuusen vierestä. Mutta kääntyvätköhän ne järvenrantaan vai tuonne sähkölinjalle. Kun ne tulevat tuon ison kiven seutuville, niin silloin minä yritän.

Jo kuuluu oksien risahtelua. Ei hitto, tuolta sivummaltahan vilahtelee jo punaista. Minnekähän se vasaporukka pujotteli taas.

Ukot kerääntyvät nuotiolle. Juttu alkaa luistaa. Ja taas se kiertyy kuin huomaamatta siihen entiseen aiheeseen, jota ei ole akkojen eikä kakaroiden korville tarkoitettu.

Kuulen kuin jokin olisi kohahtanut järven rannassa. No tietenkin ne hirvet siellä painuivat järveen. Sieppaan kiväärin kuusen juurelta ja ryntään lammen rantaa kiertävälle polulle. Siellähän ne uivat keskellä lampea emä ja vasa.

Lisään vauhtia. Parisataa metriä menee hyvin. Jalka nousee. Sitten alkaa henki vinkua ja piipun ihvet kurkussa rahista. Takaa kuuluu sipsutusta. Jokehan se sieltä tulee pyssyineen rinnalle. Nostaa kohteliaasti punaista lakkiaan ja tiedustelee; ”anteeksi, saako ohittaa”. Tilanne on niin koominen, että meno hyytyy naurun tyrskähdyksiin. On ihan istuttava tuohon kannon nokalle tasaamaan hengitystä. On ilo katsella treenatun miehen jalan nousua.

Mutta taas kuitenkin tuli todistetuksi, että ei hirveä saa juoksemalla kiinni. Viisas emo veti pitemmän korren siinä kilpailussa. Vei vasansa turvallisemmalle rannalle.

KURJUUDEN KUNINGAS

Kova tuuli lyö rännänsekaista vettä selkään. Seison Särkilahden pukissa. Koiramies on lähtenyt Särkimäkeen joko Rippalista tai Sampan mutkasta. Siitä on kulunut jo ainaki pari tuntia. Koira on saanut haukun, joka kuuluu tuulenpuuskien välissä.

Hytisyttää. Kylmä vesinoro valuu selkää pitkin. Kädet ovat kohmeessa. Pystyisinköhän enää ampumaan jos nyt hirvi sattuisi tulemaan hollille?

Haukku lähenee. Tuulen takia on vaikea arvioida etäisyyttä haukkuun.

Ehkä parisataa metriä. Pudotan rukkaset ja olen valmiina. Hyyhmää kertyy vaatteille. Käsille kertyvä räntä ei enää sula. Ei uskalla enää liikkua.

Nyt ei ole kaikki niin kuin olla pitäisi. Niskaa kihelmöi. Kuuluiko takaa jotain? Käänän hitaasti päätä ja vilkaisen taakse. Vajaassa kymmenessä metrissä seisoo sarvipää ja töllöttää kohti. Mitä tehdä. Jos liikahdan, se pakenee. Jos käänny nopeasti ja ammun? Vai olisiko käännyttävä hyvin hitaasti. Yritän viimeksi mainittua. Mutta kun nostan kiväärin, hirvi on hypännyt jo pakolaukkaan. Menköön kehveli.

Kuva 58. Tuleva haukkukuningas?

LUONTO HELLII

Aukon reunassa on passitorni johon kiipeän. Asettelen itseni mukavaan asentoon. On aivan tyyntä ja aurinko lämmittää mukavasti. Aukon takana lehtipuut ovat täydessä ruskassa. Suopursun vieno tuoksu tuntuu nenään. Viereisestä tornista kuuluu sanomalehden rapina. Siellä Pena selailee Hesaria.

Koiramies on jossakin Kaijanmäen takana koirineen. Olisi tarkoitus saada

vasaporukka liikkeelle. Vielä ei kuulu haukkua. Olo tuntuu raukealta. Silmä lepää maisemassa. Mieli lepää.

Istun ja nojaan tornin tolppaan. Käänän kasvot aurinkoon ja suljen silmäni. Alan liukua horrokseen. Olen taas Syrjämäen vanhassa pirtissä. Pirtti on hämärä. Hellan tulen loimu piirtää varjoja seinille. Öljytuiju pöydän päällä valaisee pöydän ympärillä tarinoivien ukkojen kasvoja. Tuli hellassa räiskähtää, säpsähdän hereille...

Vilkaisen hätäisesti ympärilleni; näkikö kukaan. Ei onneksi. Koiramieskin ryskii kauempana aukolla.

Kuva 59. "Taistelupari" Vaittisen Markku ja Miettisen Pauli nuotiolla.

PEIJASLIHAT HUUTOKAUPALLA

Tämä tapahtui harvan hirvikannan aikaan. Oltiin saatu sen kauden ainut lupahirvi kaadettua. Metsästäjien ja kyläläisten kokoontuessa ihailemaan saalista alettiin miettiä kenenkä mailla tässä nyt ollaan. Asiaa kysyttiin paikalle saapuneilta maanomistajilta, jotka totesivat, että heidän maat alkavat tuosta muutaman kymmenen metrin päästä. Kun päästiin maanvuokrapapereita tarkastelemaan jouduttiin toteamaan, että luvallisen alueen välissä on kapea maasuikale, jota ei oltu saatu vuokrattua seuralle. Oltiin siis kaadettu hirvi luvallisen metsästyksen yhteydessä luvattomalle maalle ja poliisiasiahan siitä tuli.

Tuusniemen silloinen" polliisi", Siilin Unto oli hyvin ymmärtäväinen tapahtumaa kohtaan ja kehotteli metsästäjiä vielä tutkimaan papereitaan. Jospa hyvinkin sieltä vielä vuokrasopimus löytyisi. Mutta kun ei löytynyt niin valtiollehan se hirvi meni ja huutokaupattavaksi Tuusniemellä.

Metsämiesten parissa syntyi nyt ongelma, miten peijaisten käy. Kyläläisille oltiin luvattu perinteiset hirvipeijaiset, mutta lihasta ei ollut tietoaakaan. Päätettiin lähteä mukaan huutokauppaan ja seuran edustajaksi valittiin oma polliisi, Tauno. Kolehhdilla saatiin kerättyä jäseniltä reilut 800 markkaa ja evästettiin Tanea ostamaan sillä reilusti lihaa. Huutokauppa oltiin järjestetty vielä sellaiseen aikaan, että arveltiin, ettei siellä ole paljon muita ostajia. Pahaksi onneksi paikallinen kauppias oli kuitenkin tietoinen tapahtumasta ja oikea huutokauppahan siitä tuli. Tanen rahat riittivät juuri juuri peijaislihoihin ja pieniin nyytteihin jokaiselle seuran jäsenelle. Lieneekö tuolloin peijaisissa ollut laiha soppa?

Kuva 60. *Meklareina 2008 Matti Puustinen ja Arto Kosunen, rahastajana Tapani Lyytinen.*

AMMU ESKO

Oli lokakuun puolivälin iltapäivä eräänä 2000-luvun syksynä. Ilma oli pilvinen ja hieman kolea, kun Sepon kanssa vahdittiin Särkimäestä kuuluvaa hirvihaukkua männikkö passissa. Siellä Vekku haukahteli rauhalliseen tyyliinsä hirville, välillä haukkui ja välillä oli hiljaa. Haukku läheni ja sydän alkoi ottaa hieman ylimääräisiä kierroksia, mitähän sieltä tulee, pitäisi olla vasaporukka. Ei ne tule haukusta päätellen minun ampumasektorille, joten seurailen Sepon tilannetta kaikessa rauhassa. Seppo on noussut seisomaan ja on kokoajan valmiina ampumaan vanhan hirvimiehen rauhalliseen tapaan. Menevät näköjään kuusikkoa pitkin tien yli ja läpi passista. Laitan kiväärin olalle ja tartun puhelimeen ja etsin metsästyksen johtajan numeroa ilmoittaakseni, että läpi menivät. Näkikö Seppo hirvet? Sepon olemus silminnähden valpastuu ja kuinka ollakaan yksi vasa kääntyy takaisin aivan Sepon eteen. Seppo nostaa kiväärin – tähtää - ja laukaus.

Vasa tärähtää, osuma. Samalla sekunnilla vasa ottaa jalat allensa ja lähtee täyttää laukkaa minua kohti. Kuuluu huuto, ammu Esko. Seppo ei pysty paikkaamaan koska vasa tulee suoraan minua kohti. Minulla kivääri olalla ja puhelin kädessä. Mielessä kävi – huonolaukaus – nyky - haavakko ja vasan vauhti ei kun kiihtyy. Heitän puhelimesta irti, ei jouda asettelemaan taskuun. Koppaan kiväärin olalta, vasa tulee aivan ampumatornini vierestä ja laukaus. Vasa pyörähtää täydestä vauhdista ympäri ja jää makaamaan maahan. Säkällä, ja vedän vaistomaisesti uuden panoksen piippuun. Nostan kiväärin uudestaan ampuma-asentoon ja valmistaudun ampumaan uudestaan jos vasa nousee jaloilleen. Ei näy mitään kun katson kiikarin läpi - mikä vikana - vilkaisen kiikarin ohi, siellä se vasa makaa, kiikarin läpät kiinni. Avaan läpät ja siltähän se tuttu ristikko löytyikin. Nyt et varmasti karkaa jos nouset jaloillesi - ajattelin. Vasa makaa elottomana massa, odottelen hetken. Tyhjennän aseeni ja lähden laskeutumaan ampumatornista - mikä tarttui korvaani. Puhelin roikkui korvanapin johdossa sotkeutuneena ampumatornin kaiteeseen. Irrottelen puhelinta ja Seppokin tulee kaadolla. Ihmeteltiin nopeaa ja yllättävää tilannetta ja naureskeltiin kiikarin kiinni olleita läppiä. Katseltiin osumia ja kumpikin laukaus oli vierekkäin ysin ringissä. Minun laukaukseni oli niin läheltä ammuttu, että olisi melkein yltänyt tökätä vasaa kiväärin piipulla. Laukaus oli onnenkantamoinen ja puhtaasti rautoja pitkin ammuttu. Kiikarin läpi ei niin läheltä olisi pystynyt tähdättäessä laukausta ampumaan. Olisi se vasa kaatunut Seponkin laukauksesta, oli se niin hyvä osuma. Tällaista tämä metsästys on, joskus nopeita ja yllätyksellisiä tilanteita.

NUOTIOTULILLA KUULTUA

Kerran tauolla miehet taas kehuskelivat ampumataidoillaan. Aution Pekka kertoili kokemuksistaan hanhimetsällä ja kuinka hän oli avotähtäimisellä vanhalla pystykorvalla ampunut 300 metriltä hanhelta pään pois tähtäämällä sitä kaulaan. Parviilan Samuli ei tahtonut jäädä yhtään huonommaksi vaan totesi, että hän sitä sota-aikana tarkka-ampujana ollessaan aina ampui vihollisen upseeria kokardiin.

Eräällä kaadolla toiset kyselivät Samulilta miten kaikki oli tapahtunut. Tämä kertoi hirven olleen erittäin hankalassa paikassa, joten sitä piti ampua kimmokkeella, sekin vielä puun kyljestä eikä kivistä.

Eräs seuran jäsenistä ampui hirvilehmän, jota vasa sitten seurasi. Toiset kyselemään, että miten sinä noin erehdyit. Ampuja vähän aikaa mietittyään vastasi, ettei hän arvannut lehmällä vasaa olevan kun se ei katsonut taakseen.

Sateisena syksynä ukot olivat taas kastuneet likomäriksi. Metsästyksen johtaja kiersi passipaikkoja autollaan ja suunnitteli uusia ajoja. Kun miehet puhuivat avoauton ostamisesta johtajalle, tämä ymmärsi yskän ja metsästys siltä päivältä lopetettiin.

Seuran alkuvuosina joitakin lihakimpaleita katosi aina salaperäisesti. Vasta vuosia myöhemmin niiden kohtalo selvisi. Osa isännistä ei olisi vuokrannut maitaan seuralle, ellei " tiskin alta" olisi löytynyt muutamaa ylimääräistä lihaosuutta.

Kuva 61. *Krögerin Heikki jutun kertojana.*

ENSIMMÄINEN PUU

Seura oli ostanut puisen tontin Matti K Miettiseltä. Ukot olivat kokoontuneet paikalle moottorisahat mukanaan. Katseltiin tiheäpuustoista kumpareta, josta oli tarkoitus kaataa puut tulevaa metsästysmajaa varten.

Kaato aloitettiin liittymästä, jonka kohdalle oli parkkeerattu pitkä autojono. Pertti nopeimpana vetäisi sahansa pyörimään ja kyykistyi ison puun juureen. Minä valmistauduin kuvan ottoon. Olihan saatava kuva jälkipolville rakennussavotan aloituksesta. Saha soi. Tähtäsin kameralla kaatajia ja laukaisin. Puun latva vavahti. Puu alkoi kallistua. Mutta mitä ihmettä tapahtuu. Puuhan kallistuu tielle päin, jossa on puhelinlinja ja jono autoja. Mielessä välähtää, että siinähan seisoo minunkin auto sihteerin auton takana. Kummanko puu valitsee. Koetan kammata itseäni enemmän vasemmalle. Kuuluu rumpsaus, puu on keskellä sihteerin auton kattoa ja puhelinlanka on puun alla maassa.

Työnsin hiljaa kameran taskuuni. Eihän tuosta jatkotapahtumasta ollut lapsille paljon kertomista.

Kuva 62. *"Joku otti kuviakin"*

6. RITOROIKKALAISET

Puolessa vuosisadassa Rito- Roikan Erässä on ollut kaikkiaan 98 jäsentä. Näistä jotkut ovat olleet jäsenenä vain yhden vuoden, mutta monet vuosikymmeniä. Jäsenyydestä luopumisen jälkeenkin innokkaimmat metsämiehet ovat vielä saattaneet olla sytyttelemässä nuotiotulia tai tarkkailemassa hirviä "rukkaspassissa". Pisimpään seurassa on ollut Matit, Lyytinen ja Ihalainen, jotka tulivat mukaan jo 1960-luvulla. Muut kuusikymmentälukulaiset luopuivat seuran jäsenyydestä viimeistään 2000-luvun alussa. Näistä mainittakoon Leskisen Ville ja Parviaisen Tauno. Vuonna 2012 seurassa oli 25 jäsentä. Näiden lisäksi mukana metsällä oli 12 ns. "renkiä" vierasluvalla. Ajometsästyksen aikoihin ajoketjuissa kulki varsinaisten jäsenten lisäksi myös kyläläisiä ja sukulaisia, joilla ei tarvinnut olla metsästyskorttia.

SEURAN PUHEENJOHTAJAT

Erkki Parviainen	vuodesta 1963
Väinö Lyytinen	vuodesta 1968
Samuli Parviainen	vuodesta 1969
Raimo Happonen	vuodesta 1978
Matti Ihalainen	vuodesta 1984
Ahti Happonen	vuodesta 1990
Arto Kosunen	vuodesta 2002
Esko Pekkarinen	vuodesta 2011

Kuva 63. Väinö Lyytinen, Samuli Parviainen ja Matti Ihalainen.

Kuva 64. Ahti Happonen.

Kuva 65. Arto Kosunen ja Esko Pekkarinen.

SEURAN SIHTEERIT

Kalevi Kosunen	=>1965
Aleksi Pitkänen	1966-1968
Viljo Leskinen	1969-1973 ja 1979-1983
Raimo Happonen	1973-1978
Esa Mönkkönen	1983-1985
Esko Pekkarinen	1985-2005
Petteri Soininen	2005-2012
Tapani Lyytinen	2013 =>

SEURAN JÄSENET

Kuva 66. Ritoroikkalaiset vuonna 2009

Nimi	Vuodesta
Antikainen Emil	1963
Antikainen Matti	1967
Antikainen Pertti	1971
Asikainen Reino	1967
Asikainen Vilho	1967
Asikainen Ukko Antti	1971
Filipov Eino	1967
Happonen Ahti	1974
Happonen Asko	1976
Happonen Martti	1985
Happonen Mika	1994
Happonen Raimo	1971
Happonen Seppo	1980
Hiltunen Ilkka	1971
Hiltunen Ilkka	2002
Holopainen Eino	1971
Huuskonen Lauri	1963
Hänninen Niilo	1972
Ihalainen Heikki	1967
Ihalainen Heikki	1985
Ihalainen Pekka	2002
Ihalainen Taisto	1967
Ihalainen Matti	1967
Kinnunen Jouko	1967
Kinnunen Pekka	1967
Koivistoinen Eino	1971
Kosunen Arto	1985
Kosunen Kalevi	1963
Kröger Heikki	1985
Kuronen Taavetti	1971
Laitinen Matti	1972
Leskinen Lassi Pekka	1979
Leskinen Sakari	1967
Leskinen Taavetti	1967
Leskinen Taisto	1969
Leskinen Urho	1969
Leskinen Viljo	1965
Lustig Jaakko	2000
Lyytinen Matti	1967
Lyytinen Mikko	2002
Lyytinen Pertti	2000

Nimi	Vuodesta
Lyytinen Tapani	1984
Lyytinen Toivo	1967
Lyytinen Väinö	1963
Miettinen Antero	2004
Miettinen Jarmo	2008
Miettinen Juhani	1971
Miettinen Leo	1970
Miettinen Matti	1971
Miettinen Osmo	2002
Miettinen Otto	1969
Miettinen Pauli	1968
Miettinen Pentti	1967
Miettinen Seppo	1976
Miettinen Tapio	1977
Miettinen Toivo	1977
Miettinen Veikko	1967
Mikkonen Ari	2007
Mönkkönen Aarne	1968
Mönkkönen Esa	1977
Mönkkönen Heikki	1983
Mönkkönen Jaakko	1969
Mönkkönen Jari	1998
Mönkkönen Matti	1971
Mönkkönen Unto	1967
Mönkkönen Urpo	1967
Mönkkönen Vesa	1971
Partanen Hannu	2002
Parviainen Erkki	1963
Parviainen Jouko	2002
Parviainen Pekka	1967
Parviainen Samuli	1965
Parviainen Tauno	1965
Pekkarinen Esko	1982
Pitkänen Aleksi	1967
Pitkänen Antero	1965
Pitkänen Kalevi	1967
Pitkänen Kari	1998
Pitkänen Kauko	1969
Pitkänen Tauno	1967
Poutiainen Tuomo	1965
Puustinen Matti	1973

Nimi	Vuodesta
Rovio Leevi	1971
Ruuskanen Arvo	1974
Räsänen Lauri	1971
Räsänen Reino	1963
Savolainen Veikko	1989
Soininen Petteri	2003
Tossavainen Pentti	1971
Tulisaari Tapio	1969
Vaittinen Markku	2003
Vilpponen Hannu	2011
Vilpponen Veikko	1971
Vinska Jussi	1967
Voutilainen Martti	1967
Väätäinen Juha	2000
Zitting Esko	1967

Kuva 67. Heikki Kröger, Arto Kosunen, Ilkka Hiltunen ja Jaakko Lustig.

7. HIRVIKOIRAT

Hirviä metsästettiin Rito-Roikassakin alkuun pelkästään ajometsästyskenä. Muutos koirametsästykseen oli melkoinen, joka vaati aikaa ja muutamia lujahermoisia koiramiehiä, että ennakkoluuloista päästiin.

Vuonna 1980 Ahti Happosen harmaa norjanhirvikoiria Santtu oli päänavaaja ja seuran ensimmäisen koiran kohtalo oli joutua ajoketjun sekaan. Santusta on oma juttu toisaalla tässä kirjassa.

Matti Lyytinen otti harmaan koiran vuonna 1981 ja sanoi heti, että Rekku ei lähde ajoketjuun!

Rekun taidot ja sitkeys hirvenkäsittelijänä vakuutti ja koirametsästys löi läpi Rito-Roikassa. Rekun haukkuun ammuttiin jo kymmeniä hirviä.

Ensimmäinen jämplanninpystykorva oli Matti Ihalaisen Jallu. Kymmenien kaadettujen hirvien lisäksi Matti käytti Jallua myös hirvenhaukkukokeissa saaden kolme ykköstulosta, yhtä vaille käyttövalion arvon. Jymy oli Matin toinen jämpä, jolle ammuttiin muutama hirvi.

Uusia koiramiehiä tuli hiljalleen, Veikko Savolaisella oli harmaa Vili, sitkeä ja tulinen hirvenhaukkuja.

Raimo ja Mika Happosella oli harmaa Saku, jolle jokunen hirvi ammuttiin. Paukkuarkuus hieman häiritsi haukkutöitä.

Luontopolun Hinkka oli Esko Pekkarisen vuonna 1991 syntynyt harmaa. Hinkan haukku oli kuin kirkonkellot, tasaista jyllää 80 kertaa minuutissa. Valtavan määrän hirviä Hinkka Eskon kanssa passiin saatteli.

Arto Kosunen aloitteli koiramiesuraa 1997 harmaalla Kasurilan Epulla. Eppu haukkui nuorena muutaman tunnin haukkuja mutta tuli paukkuaraksi ensimmäisellä kaadolla ja kehitys tyssäsi siihen. Nerokin Pixi, 2002, oli Arton toinen koiria. Kokeesta avo-1 ja vanhemmiten sitkeä metsästyskoira. Pixillä oli yksi pentue josta jäi uusi narttu, Ritosalon Minttu, 2005. Minttu haukkui kokeissa käyttövalioksi. Mintulla on kolme pentuetta joista Arton omaan tarhaan jäi vielä Ritosalon Roki, synt.2009, myös kva ja Ritosalon Tinka synt.2011. Hirviä on kaadettu jokaiselle, paitsi Tinkalle. Tinkan syttymistä vielä odotellaan. Ritosalon kennelnimen Arto hankki v.2005 ja sen jälkeen on neljä pentuetta ja 21 harmaakoiran pentua lähtenyt maailmalle.

Juha Väättäisen ensimmäinen koira on vuonna 2000 hankittu harmaa Jymy, jolle myös hirviä kaadettiin. Juha vaihtoi 2007 jämptiin. Karhunkaatajan Emmi on käynyt kokeessa ja haukkunut avo-1 tuloksen. Emmi hyvä haukkuääni ja täydenpäivän työt takaavat, että moni hirvi on kärrikytyin päässyt.

Jouko Parviainen aloitti hirvikoiraharrastuksen harmaanarttu Sarvilehdon Roosalla vuonna 2000. Roosa oli persoona haukun aloituksessa mutta haukkua kyllä riitti koko päiväksi ja hirviä kaatui. Kokeessa avo-1. Kaivoskummun Roope tuli Joukolle 2004. Roope on varhaiskypsä luonnonlahjakkuus ja 9kk:n iässä jäi jo metsään haukkumaan seuraavaan aamuun asti. Roopella on kova halu löytää hirvet ja siksi se ei taakseen katsele, kun säppi aukeaa. Kokeissa Roope kävi 15 kertaa ja tuloksena 13 ykköstä, joka kertoo koirasta paljon. Joukolla on tarhassa myös Roopen poika, kva Ritosalon Remu, synt.2009. Kahta samanlaista koiraa ei ole mutta pitkälti samoilla ominaisuuksilla on Remu varustettu kuin Roopekin eli nopeaa laajaa hakua ja sitkeää työskentelyä.

Kuva 68. Roosa ja Roope hirven kintereillä.

Pertti Lyytisen harmaa Vekku synt.2001 on kva. Vekku on haukkunut aina sitkeästi ja usein Pertti pimeässä Vekkua pyydysteli, jos ei kaadolla tavattu. Yrttiperä Hoppu, synt.2009, on Pertin toinen harmaa. Kokeessa avo-1 ja kaatoja useita jo nyt. Sitkeyttä riittää yöhön saakka.

Kuva 69. Joskus näinkin päin, Vekku ja Hoppu seuraa Lyytisen Tapanin työskentelyä Mäkijärvessä syksyllä 2010.

Osmo Miettinen antoi lisäväriä koirakaartiin hankkimalla seuran ensimmäisen karjalankarhukoiran.

Se kaikista ensimmäinen musta tuli Osmolle reilun vuoden vanhana ja pikkuisen haukahti hirvellenkin mutta oli kovasti viehtynyt ”maanalaiseen” puoleen. Supikoirat kiinnostivat niin paljon, että etimmiltään 7 metriä maan alta koira kaivettiin päivänvaloon ja muutaman kaivukeikan jälkeen Osmo rupesi katselemaan uutta koiraa hirvimetsälle. V. 2005 tuli karhukoiranarttu Pimu, joka osoittautui varhaiskypsäksi koiraksi ja puolitoistavuotiaana pelasi jo hyvin. Itsenäinen laaja haku on takaamassa kaatoja joka syksyille.

Kuva 70. Vasemmalta Osmo Miettinen, Petteri Soininen, Matti Lyytinen ja Mikko Lyytinen.

Antero Miettinen aloitti v.2004 harmaa uros Romeolla. Romeo haukkui hirviä pentusyksynä, mutta seuraavana syksynä haukku oli kateissa syystä, joka jäi epäselväksi.

Vuonna 2006 Antero otti toisen harmaan Pekkelanniemen Jemman. Se on laajahakuinen täydenpäivän peli, kokeessa avo-1 ja kaatoja useita. Antero laajensi rotukirjoa 2011 ja otti itäsiperianlaika uroksen, Hanhivirran Veskel on vielä sisäänajovaiheessa ja mielenkiinnolla seurataan miten koira kehittyy.

Romeolle sattui myös tapaturma ilveksen hyökätessä kimppuun harjoitus reissulla Pönnkäkorvella. Jemma oli omalla hakulenkkillään painelemassa Tornimäessä. Romeo oli tulossa takaisin ja Antero huomasi jonkun eläimen seuraavan koiraa mäenrinteessä. Matkaa oli 80 metriä, kun Antero huomasi sen olevan ilves, joka samalla saavutti koiran ja hyökkäsi kimppuun. Yhtenä mylläkkänä eläimet pyörivät rinnettä alas. Antero huusi yrittäen karkottaa ilvestä ja koira pääsikin irti mutta ilves ei luovuttanut vaan seurasi 20 metrin päähän ennen kuin kääntyi pois.

Koiralla oli reikiä päässä ja ruhjeita ympäriinsä. Puremajäljet aiheuttivat pahat tulehdukset ja johtivat posken kuolioon. Lopulta Romeo sokeutui. Eläinlääkäri ja lääke kulut olivat 700 euroa. Korvauspäätös valtiolta oli 35 euroa. Että näin ”korvattiin” petovahinko...

Seuran hirvikoirilla on ollut muutamia muitakin kontakteja ilveksen kanssa. Ainakin Mintulla oli nähty haukkuralli Vepsäläisellä ja toinen rähäkkä livolansuolla, josta jäi tutkapantaan reiät ja muutama veripisara käpälään.

Kuva 71. Kuvan ”tupsukorva” ei enää ahdistele koiria.

Petteri Soinisella on harmaa narttu Wanhan Salon Jessi, syntynyt vuonna 2008. Jessillä on hirvenkaatoja muutamia ja samalla sitkeys on pikkuhiljaa lisääntynyt.

Kuva 72. Jessi.

Ilkka Hiltunen on suomenpystykorvaharrastaja ja v.2009 Ilkalle tuli uros Chesthill's Oikku. Tuttujen kesken Oki. Oki on haukkunut hirviä ja yksi vasa on haukkuun ammuttu. Näätäjahdissakin Oki on mukana ollut. Parhaimmillaan pystykorva on kaiken riistan koira ja oppii tietämään mitä lajia ollaan metsästävässä.

Jari Mönkkösen tarhassa on ollut ajokoiria ja pystykorvia. Jarilla on kennelnimi Virituulen, josta on tullut suomenajokoiran- ja suomenpystykorvan pentuja. Ajokoirapuolella kantanarttu oli Manta ja pystykorvissa Jokikylän Opri. Hirvikoiria on ollut harmaa Vekkuran Sinkku ja nyt on kasvamassa karhukoiranarttu Viiru, synt.2012. Viirukin on jo haukkutyöt aloittanut ja kehitystä seurataan mielenkiinnolla.

2000- luku on ollut voimakasta koirakannan kasvuaikaa. Vuonna 2012 on seurassa 9 koiramiestä ja heillä 12 koira joilta on hirviä kaadettu. Koirakannan kasvun myötä on myös metsästystyyliä jalostettu perinteisestä ”passirinki ja koira sisään hakemaan” systeemistä. Tämän päivän tyyli on laittaa 5-9 koira hakemaan koko seuran alueelle ja passeja sijoitellaan tilanteen mukaan sinne missä haukkuja on. Tällainen tyyli on tehokas ja antaa myös paljon havaintoja hirvikannasta, sen määrästä ja laadusta.

Ensimmäiset koiratutkat tulivat 1980-luvulla, jolla koiran suunta voitiin määrittää ja koira löydettiin pidemmänkin matkan päästä.

Koirametsästystä 2000- luvulla ovat mullistaneet gps-paikantimet, joilla koiran sijainti metsässä nähdään tarkalleen puhelimen karttanäytöltä. Nämä ”kepsipannat” ovat myös parantaneet koirien turvallisuutta valtateiden läheisyydessä sekä heikkojen jäiden aikaan.

Kuva 73. Osmo Miettinen, Tauno Parviainen, Juha Mönkkönen, Heikki Kröger, Anne Lyytinen ja Pertti Lyytinen.

8. TILASTOTIEDETTÄ

Aivan tarkkaa tietoa ritoroikkalaisten kaatamista hirvistä ei ole saatavilla puuttuvien asiakirjojen vuoksi. Seuraavat tilastot antavat kuitenkin kohtalaisen tarkan kuvan asiasta. Kuusikymmentäluvulla seuralla oli yleensä yksi kaatolupa vuosittain. Vuonna 1969 lupia ei ollut yhtään, koska hirvi oli tuolloin rauhoitettu Pohjois-Savossa. Alla oleva taulukko kertoo Rito-Roikan lupamäärät 1970-luvun alusta.

vuosi	lupia
1971	1
1972	1
1973	1
1974	1 aikuinen, 2 vasaa
1975	1 aikuinen, 2 vasaa
1976	ei tietoa
1977	3 aikuista, 1 vasa

Vuodesta 1978 lähtien kaatomääristä löytyy tarkat tiedot, jotka on esitetty seuraavassa taulukossa.

vuosi	uros	naaras	aik. yht.	u-vasa	n-vasa	vasa yht.	yht.
1978	3	0	3			4	7
1979	9	0	9	1	9	10	19
1980	7	4	11	4	8	12	23
1981			7			10	17
1982	2	5	7	1	5	6	13
1983			7			7	14
1984	3	2	5	1	5	6	11
1985	4	3	7	3	2	5	12
1986	5	3	8	1	3	4	12
1987	5	2	7	2	0	2	9

vuosi	uros	naaras	aik. yht.	u-vasa	n-vasa	vasa yht.	yht.
1988	4	2	6	3	0	3	9
1989	6	1	7	1	2	3	10
1990	5	2	7	2	1	2	9
1991	4	2	6	1	1	2	8
1992	5	0	5	1	2	3	8
1993	2	3	5	1	3	4	9
1994	2	2	4	0	4	4	8
1995	1	1	2	2	0	2	4
1996	2	1	3	1	1	2	5
1997	2	0	2	1	1	2	4
1998	2	1	3	2	4	6	9
1999	4	3	7	5	4	9	16
2000	7	6	13	5	7	12	25
2001	11	5	16	9	8	17	33
2002	9	9	18	16	8	24	42
2003	13	9	22	9	14	23	45
2004	6	7	13	5	14	19	32
2005	7	6	13	7	6	13	26
2006	6	5	11	5	3	8	19
2007	3	3	6	3	5	8	14
2008	3	2	5	7	5	12	17
2009	4	4	8	10	6	16	24
2010	5	4	9	8	10	18	27
2011	1	3	4	6	6	12	16
2012	1	0	1	5	5	10	11

Yhteensä 567

Kuva 74. Hyvinä vuosina.

Kaikkiaan ritorioikkalaisten hirvisaalis viidessäkymmenessä vuodessa on ollut lähes 600 hirveä, joista noin puolet on aikuisia. Hurjat vuodet kaatotilastossa sijoittuvat 2000-luvun ensimmäisiin vuosiin. Jos aikuisen hirven ruhon arvo on viime vuosina ollut noin 1200 euroa ja vasan 600 euroa voidaan arvioida Ritoniemen ja Roikansaaren kylistä lähteneen hirvenlihaa nykyrahaksi muutettuna puolessa vuosisadassa yli puolen miljoonan euron arvosta.

9. TÄRKEÄT MAASTOKOhteet

Uunituoreen metsästäjän on joskus vaikea pysytellä kärryillä mistä puhutaan kun passeja järjestellään. Paikannimiä on turha kartoista etsiä. Tässä muutamia sellaisia: *Rippali, Vihlasija, Meijeri, Kouvola, Tervatöröski, Sittingintie, Pönkkähaapa, Keltalyhty, Rapala, Leikkimökki, Kustinmutka, Tornimäki, Mastomäki, Artonpisto, Snelmaninpisto, Pekanvalinta, Rovio, Runkotie, Apulantasäkit, Saviemmi, Reetanaho, Vinskan lypsyportti, Isokivi, Koulunniemi, Saunatie.*

Kuva 75. *Pönkkähaapa.*

Vanhoja tulipaikkoja olivat *Kouvola, Keltalyhty, Vepsäläinen, Kangasjärvi ja Hirvikoppi*. Niissä on monet makkarat syöty ja meheville jutuille naurettu. Eikä kaikista jutuista ole lapsenlapsille kertomista.

10. MITÄ VUONNA 2063?

Viisikymmentä vuotta maailmanhistoriassa on lyhyt aika, järjestötoiminnassa se on jo aika kotvanen ja ihmiselämässä kunnioitettava saavutus. Miltä Ritoroikan Erä näyttää satavuotiaana? Metsästysharrastus Suomesta tuskin häviää seuraavien vuosikymmenien aikana. Metsästäjien määrä maassamme on ollut viime aikoina noin 300 000, eikä siinä ole ollut merkkejä muutoksesta. Metsästys tulee kuitenkin jatkossa muuttumaan monella tavalla.

Pitkään on puhuttu metsästyseurojen ukkoutumisesta ja siitä etteivät nuoret pääse mukaan seuroihin. Uhkakuva on kuitenkin hieman harhaan johtava. Vaikka Ritoroikassakin jäsenistöstä valtaosa taitaa lähestyä eläkeikää, seurassa on kuitenkin tapahtunut sukupolven vaihdoksia. Seuran vanhojen jäsenten jäädessä syrjään aukkoja on tullut usein paikkaamaan seuraava sukupolvi ja varsinaisten jäsenten rinnalla metsästyksestä on mukana näiden jälkikasvu. Vuonna 2012 ritoroikkalaisten keski-ikä oli 57 vuotta, ikähaitarin venyessä 45:stä 68 vuoteen. Suurin kysymys nuorten kohdalla tulevaisuudessa on, riittääkö heillä aikaa käydä metsällä nykyiseen tapaan. Mikäli metsästys sitoo kalenterista kaikki viikonloput syyskuun lopulta joulukuun alkupuolelle, ei nuorisolla ole ehkä aikaa tällaiseen. Heidän elämässään on muitakin harrastuksia. Metsällä käydään silloin kun se heille sopii. Samoin tosi innokkaat metsästäjät joutuvat valitsemaan mitä metsästetään. Kaikkia päiviä ei uhrata hirvien perässä kulkemiseen, jos välillä pitää päästä lintu- tai jänisjahtiin. Myös seuran jäsenyyden hinta saattaa olla esteenä. Jos liittyminen seuraan maksaa 1000 euroa, on kynnyksensä seuran liittymiselle kohtalaisen korkea.

Nykyaikainen metsästysharrastus alkoi herrojen hupina, mutta siitä muodostui koko kansan harrastus. Metsällä kulkevat niin herrat kuin duunaritkin. Mutta miten on tulevaisuudessa, onko kaikilla mahdollista käydä metsällä vai ratkaiseeko raha? On puhuttu paljon metsästyksen kaupallistumisesta. Riittääkö tulevaisuudessa maanomistajille vuokraksi kaatoliha ja hirvipeijaiset? Tuleeko metsästysoikeuksien vuokraamisesta metsätalouden sivubusiness?

Kuva 76. *Mitä vuonna 2063?*

Tulevaisuudessa riistakannoissa tapahtuu varmasti muutoksia. Pitkällä aikavälillä ilmastonmuutos vaikuttaa asioihin. Jo lähiaikoina voidaan täälläkin päästä metsästämään "ison hirven" lisäksi pienempiä sorkkaeläimiä. Syrjäyttääkö rusakko tulevaisuudessa metsäjäniksen meidänkin riistamailla ja miten käy metsäkanalinnuille? Vieraat pienpedot (minkki ja supikoira) ovat tulleet pysyvästi riesaksemme ja ovatko suurpedot uhka hirvikannoille vai mielenkiintoinen uusi metsästyksen kohde?

Kuusikymmentäluvulla hirviä metsästäneet tuskin osasivat kuvitella millaista metsästys on 2000-luvulla. Saalismäärien räjähdysmäinen kasvu ja ajometsästyksen muuttuminen koirilla tapahtuvaksi "gepseineen" ja kännyköineen olisi varmaan tuolloin kuulostanut mahdottomalta utopialta.